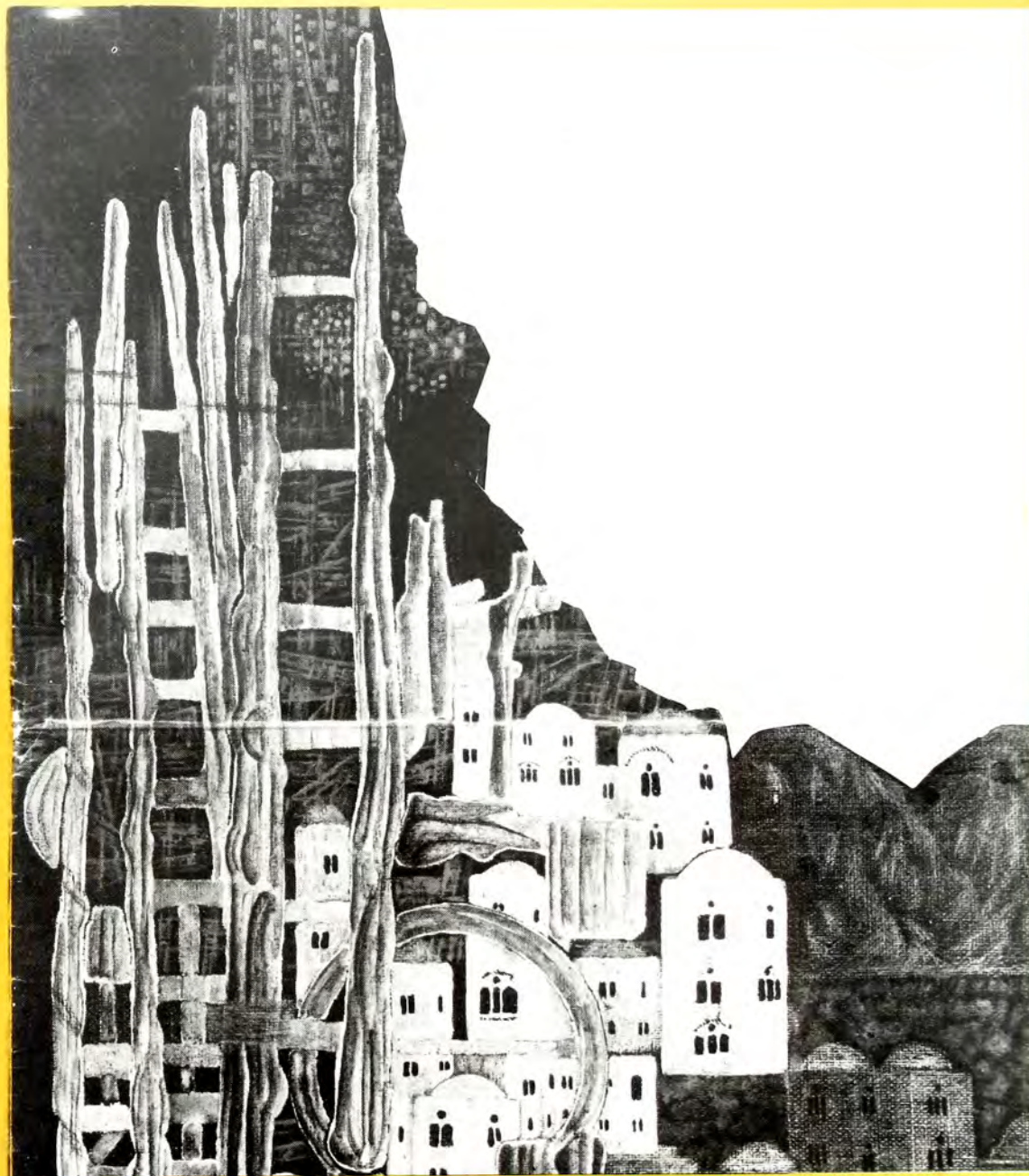

ΧΡΟΝΙΚΑ זכרונות

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ' • ΤΕΥΧΟΣ 58 • ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1983 • ΝΙΣΑΝ 5743

«Ζητείτε τὴν εἰρήνην τῆς Ἱερουσαλήμ· ὅς εὐτυχῶσιν
οἱ ἀγαπῶντες σε» (Ψαλ. 122:6)

שאלו שלום ירושלים ישליו אהבך

«... ΜΕ ΤΟΝ ΕΧΘΡΕΥΟΜΕΝΟ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ ΙΟΥΔΑΪΣΜΟ»

«Δέν ήταν ή διδασκαλία του 'Ιησου αυτό που όδηνγήσε στο θάνατό Του. Ήταν ό φόβος των 'Ιουδαϊκών άρχων στην 'Ιερουσαλήμ, ότι οι Μεσιανικές διακηρύξεις Του θά ώθοΰσαν τούς Ρωμαίους νά καταργήσουν και τά λίγα έναπομείναντα προνόμια που άκόμη διατηρούσαν».

James Parkes*, The Conflict of the Church and the Synagogue (New York 1974, σ. 45)

Ο ΤΙΤΛΟΣ του σημερινού μας άρθρου είναι φράσις από δημοσίευμα του φυλλαδίου όρθοδόξου οίκοδομής «Φωνή του Κυρίου» (Έκδοσις της 'Αποστολικής Διακονίας της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος).

ΕΠΕΙΔΗ παρόμοιες απόψεις κι άλλοτε έχουν έκφρασθί κι όπωσδήποτε θά εξακολουθήσουν νά έκφράζονται και στο μέλλον, αλλά κι έπειδή πολλοί καλοπροαίρετα πιστεύουν κάτι άνάλογο, αισθανόμαστε την ανάγκη νά πούμε τή δική μας άποψη.

Ο ΙΟΥΔΑΙΣΜΟΣ, ό όποιος πιστεύει στον ίδιο 'Ενα Θεό όπως κι ό Χριστιανισμός κι ό Μωαμεθανισμός, προϋπήρξε των άλλων θρησκειών. 'Υπήρξε ή μητέρα, ή τροφός του Χριστιανισμού. 'Η θρησκευτική θεμελίωσις του 'Ιουδαϊσμού (Δέκα 'Εντολές, Προφήτες κ.ά.) έχει υιοθετηθί από τον Χριστιανισμό κι άποτελεϊ τήν Παλιά Διαθήκη, ή όποία ισότιμα και ίσοβάθμια διδάσκεται και τιμάται από τον Χριστιανισμό.

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ του Χριστιανισμού, οι διδασχές που περιέχονται στην Καινή Διαθήκη (Εϋαγγέλια, Πράξεις 'Αποστόλων, 'Επιστολές Παύλου κλπ.) επέφεραν, όπως ήταν φυσικό, μιά έπαναστατική άναστάτωση. Παρ' όλον ότι ό 'Ιδιος ό Χριστός υπήρξε σαφής και κατηγορηματικός όταν ειπε: «Μή νομίσητε ότι ήλθον νά καταλύσω τον νόμο ή τούς προφήτας' δέν ήλθον νά καταλύσω, αλλά νά έκπληρώσω» (Ματθαίος ε' - 17), στα μετέπειτα χρόνια, χρόνια άγώνος και μαρτυριών γιά τήν έπικράτησι της νέας θρησκείας, δημιουργήθηκε ένα άδιαμφισβήτητο κλίμα αντίδικίας στις σχέσεις μεταξύ των πιστών του 'Ιουδαϊσμού και του Χριστιανισμού. Όπως π.χ. υπήρξε, επίσης και μεταξύ των πιστών του 'Ελληνιστικού Πνεύματος και του Χριστιανισμού.

ΑΝ ΔΕΝ ΣΤΑΘΟΥΜΕ σέ άφελή συνθήματα όπως «Οι 'Εβραίοι που σταύρωσαν τό Χριστό», θά πρέπει νά παραδεχούμε ότι στο διάβα των αίωνων κι από τίς δύο πλευρές έγιναν λάθη. Λάθη κεφαλαιώδη άφοϋ οι άνθρωποι, οι όπαδοί δηλαδή της κάθε μιάς από τίς δύο θρησκείες, αντιμάχονταν. Άλλοτε μέ άμυνα κι άλλοτε μέ επίθεση οι 'Ιουδαίοι προσπαθούσαν νά κρατήσουν τίς θέσεις τους και οι Χριστιανοί νά τίς καταλάβουν.

ΤΑ ΟΣΑ ΑΠΟΤΡΟΠΑΙΑ ΚΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΑ έγιναν στα παρελθόν είναι τόσο γνωστά ώστε δέν χρειάζεται ή έλαχίστη άναφορά σ' αυτά. 'Υπάρχει μόνον μία δικαιολογία: ήταν έργο φανατισμένων ανθρώπων και δέν έγιναν κατά «θεία οικονομία». Τά θλιβερά αυτά έπεισόδια — άση έκταση κι αν είχαν, άση καταστροφή κι αν προξένησαν — δέν αποτελούν όμως δοξασίες. Άποτελούν παραδείγματα προς άποφυγή. Άντίθετα, τό πιστεύω της κάθε θρησκείας άνέχεται τήν ύπαρξη της άλλης. 'Η άνεξιθρησκεία που περιέχεται στα Συντάγματα όλων των δημοκρατικών Κρατών δέν είναι μιά άπλή νομική άρχή, αλλά μιά πανανθρώπινη άξια που όδηγεϊ στην άδελφότητα μεταξύ των ανθρώπων.

ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ, ή απαγόρευσις του προσηλυτισμού άποτελεϊ σήμερα τήν ασφαλιστική δικλειδα γιά τή συνεργασία μεταξύ των θρησκειών, γι' αυτή τήν αίτουμένη ένότητα του «σύμπαντος κόσμου». Καμμία θρησκεία δέν βάλλει κατά της άλλης. 'Η κάθε μία διδάσκει τίς άρχές της, σέβονται κι άκολουθούν οι πιστοί της τούς κανόνες της, αλλά ταυτόχρονα σέβεται και τιμά ή μία τήν άλλη. Κι όλες μαζί προσπαθούν νά βελτιώσουν τον άνθρωπο: νά τον κάνουν Άνθρωπο.

ΕΙΝΑΙ, ΛΟΙΠΟΝ, κατ' έλάχιστο άδόκιμο τό νά ύποστηρίζεται στη σημερινή έποχή του Διαλόγου και της Συνεργασίας ότι μιά θρησκεία «μάχεται» μιά άλλη. Γι' αυτό έλπίζουμε ότι ή φράσις που δημοσιεύτηκε είναι κάποιο *lapsus calami*.

*Περί της προσωπικότητας, καθώς και της προσφοράς του Αίδεσιμωτάτου James Parkes στην ύπόθεση της χριστιανο-ιουδαϊκής άλληλοκατανοήσεως έχει δημοσιευθί ειδικό άρθρο στα «ΧΡΟΝΙΚΑ» του Νοεμβρίου 1981.

Ἐπιπτώσεις τοῦ Ὁλοκαυτώματος καί Θεολογικοί Προβληματισμοί

Καλοῦμαι νά μιλήσω γιά ἓνα θέμα πού ἀπό τή φύση του δυσκολεύει καί παρεμποδίζει τήν ἐκφραση. Ὁ ὀλοκληρωτικός τρόμος καί ἡ φρίκη πού ἀντιπροσωπεύει τό Ὁλοκαύτωμα φέρνει τήν ἀνθρώπινη φαντασία καί τήν ἀνθρώπινη ἐκφραση στά πρόθυρα τῆς καταρρεύσεως. Ποιός πραγματικά μπορεῖ νά φαντασθεῖ τό θάνατο ἐξ ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων ὑπάρξεων; Ἐξ ἑκατομμύρια ἄτομα, ἡ ζωὴ τῶν ἀποίων κατεστράφηκε ἐπειδὴ καί μόνον ἐπειδὴ εἶχαν γεννηθεῖ μέσα στά πλαίσια τῆς κοινότητος τοῦ Ἰσραὴλ. Διότι ἦσαν Ἑβραῖοι. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ὅμως ὑπερβαίνει καί τὰ ἐξ ἑκατομμύρια: ἀναλογισθεῖτε ὅλα ἐκεῖνα τὰ παιδιά πού ποτὲ δὲν γεννήθηκαν διότι οἱ πιθανοὶ γονεῖς τους χάθηκαν κατὰ τὴ νεότητά τους. Τέτοια νοῦμερα, τέτοια ἀπώλεια εἶναι πέρα καί πάνω ἀπὸ κάθε ὀρθολογιστικὴ σύλληψη. Ὅμως, δολοφονήθηκαν. Λέω δολοφονήθηκαν καί ὄχι ἐξοντώθηκαν διότι δὲν θέλω νά χρησιμοποιήσω τὴ Ναζιστικὴ ὀρολογία. Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Εὐρώπης δολοφονήθηκαν ἐν ψυχρῷ μέσω ἐνὸς συστήματος θανάτου πού ἐγκαθιδρύθηκε στὴν καρδιά τῆς πολιτισμένης Δυτικοχριστιανικῆς κοινῆς. Αὐτὸ πού ἡ φαντασία μας ἀμφισβητεῖ καί τὰ λόγια ἀδυνατοῦν νά συλλάβουν ὑὰς ἐπιβάλλει νά τὸ πιστέψουμε ἢ πραγματικότητα.

Στὴν πορεία τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας λαβαίνουν χώρα γεγονότα πού ἀπὸ τὴ φύση τους πληροφοροῦν καί μεταμορφώνουν ὅλη τὴν ἀνθρώπινη ἱστορία. Ἡ ἱστορία εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν γεγονότων, ἡ δὲ μνήμη μας ἀποτελεῖ τὸν φύλακα τῆς. Τὰ ἡμερολόγια ἀποτελοῦν ἀπλῶς ἓναν ὁμοιόμορφο τρόπο γιὰ τὴ ζωντανὴ διατήρηση τῶν ἀναμνήσεων περασμένων γεγονότων, τὰ ποῖα ἀδιάκοπα πληροφοροῦν τόσο τὴν προσωπικὴ ὅσο καί τὴ συλλογικὴ ἱστορία μας. Θυμόμαστε π.χ. τὰ γεγονότα πού ἔλαβαν χώρα πρὸ πολλοῦ στὴν Αἴγυπτο διότι, ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν Τέκνων τοῦ Ἰσραὴλ ἀποτελεῖ μίαν ἀνάμνηση πού ἐξακολουθεῖ νά χαράσσει τὴν Ἑβραϊκὴ ἱστορία καί σάν οὐσία ὀλοκληρῇ τὴν ἀνθρώπινη ἱστορία. Ἀποτελεῖ ἓνα μοναδικὸ γεγονός, βάσει τοῦ ὁποῖου ζυγίζεται καί μετρίεται ἡ σπουδαιότης ὅλων τῶν λοιπῶν γεγονότων. Ἀν χάσουμε αὐτὴ τὴν ἀνάμνηση θὰ εἶναι σάν νά χάνουμε τὴ σημασία ὅλης τῆς ἱστορίας. Πιστεύω ὅτι τὸ Ὁλοκαύτωμα ἀποτελεῖ ἓνα παρόμοιο γεγονός. Εἶναι ἓνα κοσμοϊστορικὸ γεγονός ἢ, ὅπως ὁ Franklin Littell λέει, ἀποτελεῖ ἓνα «Ἀλπεινοειδὲς Γεγονός» γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ἱστορία. Εἶναι κάτι τὸ μοναδικὸ διότι ἡ ἀνθρώπινη ἱστορία ἀπὸ τὴν Ὁλοκαυτώματος δὲν εἶναι πλέον ἡ ἴδια. Τὸ 1942 ἀποτελεῖ τὸ τελευταῖο ἔτος πού θὰ μπορούσαμε νά συμπεριλάβουμε στὴν Π.Τ.Λ. περίοδο — «Πρὸ τῆς Τελικῆς Λύσης». Τὰ μετὰ τοῦ 1942 ἔτη θὰ πρέπει νά ἀποκαλεστοῦν ὡς Μ.Τ.Λ. — «Μετὰ τὴν Τελικὴ Λύση». Ἀπὸ ἐκεῖ καί μετὰ καμμιά ἀνθρώπινη ἱστορία, καμμιά πραγματεία γιὰ τὴν ἀνθρώπινη φύση, κανένας διαλογισμὸς περὶ Θεοῦ δὲν μπορεῖ νά ὑπάρξει χωρὶς νά λάβουμε ὑπόψη τὰ στρατόπεδα θανάτου τῆς Ναζιστικῆς Εὐρώπης. Ὅπως ὁ Irving Greenburg ἔγραψε, τίποτε δὲν μπορούμε νά κάνουμε, νά γράψουμε ἢ νά σκεφθοῦμε κατὰ τὰ Μ.Τ.Λ. ἔτη, παρὰ μόνον κάτω ἀπὸ τὴν παρουσία τῶν καιομένων παιδιῶν, ἡ μνήμη τῶν ὁποίων στοιχειώνει τὸν σημερινὸ κόσμον μας.

Τὸ Ὁλοκαύτωμα χαράσσει μίαν νέα ἐποχὴ στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία. Ἡ Θεολογία ἐπὶ γενιὲς δλόκληρες μίλαγε γιὰ τὸ Ἀπόλυτο Κακό, πάντοτε ὅμως ὑπὸ ἀφηρημένη ἔννοια. Διάφορα γεγονότα ἀπέτελεσαν μίαν ἀντανάκλαση τοῦ Ἀπόλυτου Κακοῦ, ποτὲ ὅμως δὲν ταυτίσθηκαν μὲ τὸ Ἀπόλυτο Κακό. Γνωρίζουμε γιὰ τὸ κακὸ στὸν κόσμον καί εἶναι ὀρθὸ νά μιλάμε γιὰ τὸ κακὸ τῆς Χιροσίμα, τῆς Καμπότζης καί τῆς Μπιάφρας. Ὅμως, τὸ Ὁλοκαύτωμα ἀποτελεῖ κάτι παραπάνω ἀπὸ μίαν ἀπλῶς νέα ἐκδήλωση τοῦ κακοῦ στὸν κόσμον. Ἀποτελεῖ τὴν ἀποκάλυψη τῆς πραγματικῆς παρουσίας τοῦ Ἀπόλυτου Κακοῦ στὸν κόσμον. Στὴ δολοφονία τῶν Ἑβραίων στὴ Ναζιστικὴ Εὐρώπη δὲν ὑπείσθη κανένας ἄλλος παράγων ἐκτὸς ἀπὸ τὸ στόχο τῆς δολοφονίας τους. Αὐτὸ δὲν ἀποτελεῖ κανένα κρυπτογραφικὸ λογοπαίγνιο, ἀλλὰ μίαν δήλωση ὑψίστης σπουδαιότητος. Τὸ Ὁλοκαύτωμα δὲν ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα κάποιου ἄλλου ὑψηλοῦ στόχου. Δὲν ἦταν κάποιο κακὸ πού πήγαζε ἀπὸ μίαν διεστραμμένη ἠθικὴ ἀναζήτηση, ὅσοδήποτε ἐσφαλμένη κι ἂν ὑπῆρξε. Ὑπῆρξε μίαν ὀλοκληρωτικὴ ἐπανάσταση τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τῆς ἠθικῆς καί τῆς ζωῆς στοῦ ὀνόματος τοῦ θανάτου. Ἦταν ἡ ὀλοσχερὴ ἀναδόμηση τοῦ σύμπαντος ἀφιερωμένη στὸ δαιμονικὸ Ἀπόλυτο Κακό. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο κανένας σήμερον δὲν μπορεῖ νά ἐξετάσει προσεχτικὰ τὴν πορεία τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας καί τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων χωρὶς πάντοτε νά ἀτενίζει τὶς καμινάδες τῶν φούρνων τῶν στρατοπέδων τοῦ θανάτου ὅπου δολοφονήθηκαν οἱ Ἑβραῖοι. Τὸ Ἀπόλυτο Κακό ἔπαψε νά ἀποτελεῖ κάτι τὸ ἀφηρημένο. Οἰκοδόμησε μίαν αὐτοκρατορία γιὰ νά τὴ βλέπει ὁ καθένας καί νά συλλογίζεται ὅτι τὴν ἔχτισε μὲ τὴ βοήθεια ἀνθρώπων χερῶν.

Ἰσως αὐτὸ τὸ ἀπόλυτο, αὐτὸ τὸ καταλυτικὸ κακὸ ἐξῆλθε ὀρισμένους νά ἀρνηθοῦν ὅτι τὸ Ὁλοκαύτωμα ἔλαβε ποτὲ χώρα. Τὸ εὐθραστο δημιούργημα πού ἀποτελεῖ τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ φαίνεται ὅτι δὲν ἀντέχει τὸ βαρὺ φορτίο τοῦ Ὁλοκαυτώματος. Στὸ ὄνομα τῆς λαθασμένης συνειδήσεως καταβάλλεται ἡ προσπάθεια ἀνασθηλώσεως τῆς ὑγείας τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, μέσω τῆς ἀρνήσεως ὅτι τραυματίσθηκε ποτὲ τόσο σοβαρὰ. Ἡ προσπάθεια δολοφονίας τῆς μνήμης τῶν πεθαμένων θὰ ἀποτύχει διότι ἡ πραγματι-

κόητα δέν θά έπιτρέψει ποτέ νά παραποιηθεί. Ούτε έμεις θά ξεχάσουμε ποτέ, όσο δύσκολο κι άν είναι μερικές φορές αυτό. Τά παιδιά μας δέν θά μάς τό έπιτρέψουν.

Έκείνοι οι όποιοι οίκουμενοποιοούν τό 'Όλοκαύτωμα έργάζονται έπίσης κάτω από μία λανθάνουσα συνείδηση. Δέν άρνούμαι τίς συμφορές τόσων πολλών άλλων λαών κατά τή διάρκεια του Πολέμου. 'Ο 'Εβραϊός, όμως, υπήρξε εκείνος πού ξεχωρίστηκε γιά νά δολοφονηθεί. 'Ο 'Εβραϊός ήταν εκείνος πού σκοτώθηκε άπλως γιά ότι εκείνος ή εκείνη υπήρξε, και όχι γιά ότι εκείνος ή εκείνη διέπραξε. Αυτό άποτελεί ένα πολύ σπουδαίο σημείο πού πρέπει νά θυμόμαστε. Οι Ναζί έδρασαν κατά τρόπο ειδικό, έπιτιθέμενοι έναντίον ενός ιδιαίτερου έχθρου και έπινοώντας ειδικά έργαλεία θανάτου. 'Αν, όπως έγώ πιστεύω, τό 'Απόλυτο Κακό κυριάρχησε στό βασίλειο του 'Όλοκαυτώματος, δέν πρέπει νά μάς έκπλήσει τό ότι οι 'Εβραίοι άντιμετωπίστηκαν ως οι πλέον έπικίνδunami αντίπαλοι του. 'Εκεί όπου ζούν 'Εβραίοι και κυριαρχεί ή θρησκεία τους, μία λέξη μπορεί νά χαρακτηρίσει τόν τόπο - ΖΩΗ. 'Ο 'Εβραϊκός λαός διδάχτηκε καλώς τή Ραββινική παραίνεση: «Διάλεξε τή Ζωή». Δέν έπαναδιατυπώνω τήν παραδοσιακή άντίληψη ότι οι 'Εβραίοι εκλέχθηκαν από τό Θεό γιά νά καταστούν οι 'Υποφέροντες 'Υπηρέτες Του. Δέν άποδέχομαι τήν άντίληψη ότι θεολογικά οι 'Εβραίοι είναι μία άφηρημένη έννοια, ένα λάθος πού συχνά συναντάται στήν παραδοσιακή Χριστιανική θεολογία. Ούτε άνέχομαι τήν Ιδέα ότι εφόσον εκλέχθηκαν κατά κάποιον τρόπο από τό Θεό, οι 'Εβραίοι πρέπει νά δέχονται νά γίνονται θύματα και νά ξεχωρίζονται γιά διωγμούς. Δέν βρίσκω τρόπους νά άντικρούσω τούτες τίς άπόψεις πío δυναμικά. Αυτό πού έννοώ είναι ότι ό 'Ιουδαϊσμός επέδειξε πάντοτε μία βαθύτατη άγάπη γιά τή ζωή, όπως αυτή ζήτε έδώ πάνω στή γή, και ποτέ δέν έφθασε στό ριζοσπαστικό διαχωρισμό του θείου από τό ανθρώπινο, όπως συνέβη μέ άλλες θρησκείες. Αυτή ή άγάπη γιά τήν επί γής ζωή τ ή 'Ιουδαϊσμού καθιστά τήν έντονη διδασκαλία γιά τόν 'Άλλο Κόσμο του Χριστιανισμού και του 'Ισλάμ νά παρουσιάζεται όπως πραγματικά είναι - κάτι τό άνούσιο και, τελικά, χωρίς όξια. Αυτή είναι ή ιδιαίτερότητα του 'Όλοκαυτώματος. Στόχος τής δύναμης του 'Απόλυτου Κακού υπήρξαν οι 'Εβραίοι διότι, άν έξολοθρευόντο, θά είχε κερδηθεί ή μάχη του θανάτου επί τής Ζωής. 'Η οίκουμενοποίηση του 'Όλοκαυτώματος και ή παρουσίασή του άπλως σαν ένα άκόμη παράδειγμα σκληρότητας ανθρώπου προς άνθρωπο, σημαίνει τήν άγνόηση τής θεμελιώδους όντολογικής μάχης πού δόθηκε στά στρατόπεδα του θανάτου. Αυτή υπήρξε ή τελική μάχη μεταξύ Ζωής και Θανάτου. Ταυτόχρονα, πρέπει νά προσέχουμε όταν μιλάμε κατ' αυτό τόν τρόπον, παρόλο πού είναι όρθός. Τό 'Όλοκαύτωμα μπορεί νά υπήρξε μία μεταφυσική διαστροφή του σύμπαντος, αλλά υπήρξε έπίσης ένα Ιστορικό φαινόμενο και φέρει τά ίχνη τής ανθρώπινης υπευθυνότητας. Γιά τούτο, και παρά τήν υπερβολική του ιδιότητα, παραμένει ένα γεγονός πού μπορεί νά έπαναληφθεί.

'Ο 'Εβραϊκός λαός, ή δύναμη τής Ζωής, απέκρουσε τό 'Απόλυτο Κακό· τό άντιμετώπισαν μόνοι και πλήρωσαν ένα τεράστιο τίμημα. Κάθε Σε μά 'Ισραέλ* πού προφέρθηκε είτε από πίστη είτε χωρίς πίστη, κάθε πράξη άντιστάσεως στή Βαρσοβία και τά άλλα γκέττο, κάθε ένέργεια υπενθύμισης τής παράδοσης, υπήρξε ένας μεγαλειώδης άγώνας και μία νίκη γιά τή Ζωή. 'Υπήρξε όμως ένας μοναχικός άγώνας στόν όποιο μόνο περιστασιακά πρόσεχώρη-

* 'Η βασική 'Ιουδαϊκή προσευχή, πού διακηρύσσει τόν Μονοθεϊσμό κι άρχίζει μέ τό στίχο «'Ακου 'Ισραήλ, Κύριος ό Θεός μας, ό Κύριος 'Ενας...»

«Ο γέρο Έβραϊός», ένα έργο της μπλε περιόδου του Πικασσο.

σαν και άλλοι, μή 'Εβραίοι έκ γεννητοίς, αλλά και κατά πνεύμα.

'Όλα αυτά τά λέω μέ αρκετό ποσοστό φόβου και τρεμάμενος. Κάθε Χριστιανός πού σήμερα άπευθύνεται προς έναν 'Εβραίο πρέπει νά γνωρίζει καλά ότι ή δική του παράδοση ήταν εκείνη πού συνέδραμε στή δημιουργία του 'Όλοκαυτώματος. Μιλώντας γιά τό 'Όλοκαύτωμα φοβάμαι ότι προσπαθώντας νά τό καταστήσω κατανοητό χάνει μέρος από τή σημασία του πού είναι έξω από κάθε νόηση, ή ακόμα χειρότερα, φοβάμαι μήν τυχόν και ώραιοποιήσω τή δυστυχία. 'Όμως, τό 'Όλοκαύτωμα άποτελεί ένα γεγονός πού δέν έπιτρέπεται νά ξεχασθεί και τόσο οι Χριστιανοί όσο και οι 'Εβραίοι πρέπει νά άγωνισθούν ώστε νά μporέσουν νά συνυάρξουν μέ τήν πραγματικότητα. Ούτε μporώ νά έπιτρέψω στόν παραλογισμό του 'Όλοκαυτώματος νά άποτελέσει τή δικαιολογία γιά τήν εκδήλωσή του. Οι στρατιώτες του 'Απόλυτου Κακού, οι Ναζί και οι ύποστηρικτές τους, υπήρξαν υπέρμετρα λογικοί και έχέφρονες. Τέτοια είναι ή διαστροφή του 'Απόλυτου Κακού. Οικοδομούν στρατόπεδα του θανάτου βάσει μελετημένων προδιαγραφών· δημιούργησαν μία φιλοσοφία μέ τή συμπάρασταση όρισμένων από τά πλέον μορφωμένα μυαλά στήν Εύρώπη· τά 'Ες - 'Ες και τά τάγματα του θανάτου είχαν επικεφαλής μορφωμένα άτομα, όρισμένα από τά όποια είχαν και διδακτορικό πτυχίο· υπελόγισαν τό κόστος γιά τή θανάτωση ενός μωρού μέ ειδικό άέριο πού σχεδίασαν έπιστήμονες· δημιούργησαν και λειτούργησαν ένα πολύπλοκο σιδηροδρομικό δίκτυο πού κράτησε τά στρατόπεδα του θανάτου γεμάτα μέ έβραίους από όλη τήν Εύρώπη. Είμαι ύποχρεωμένος νά μιλήσω γιά τό 'Όλοκαύτωμα διότι όταν γρά-

φω, όταν σκέπτομαι και όταν προσεύχομαι, μου είναι άδυ-
νατο να ξεχάσω τα πρόσωπα των Έβραίων παιδιών που
χάνονταν στις φλόγες του βασιλείου του Όλοκαυτώματος.
Τό Απόλυτο Κακό δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητο.
Όλα αυτά τα λέω διότι το Όλοκαύτωμα υπήρξε ένα γεγο-
νός τόσο της Χριστιανικής, όσο και της Έβραϊκής ιστορίας.
Επιτρέψτε μου να εξηγηθώ σχετικά.

Τα έρωτηματικά που θέτει το Όλοκαύτωμα για τους
Έβραίους είναι ούσιαστικά διαφορετικά από εκείνα που τί-
θενται για τους Χριστιανούς. Οι Έβραίοι δεν ήταν μεταξύ
των δολοφόνων. Δεν οικοδόμησαν στρατόπεδα θανάτου
για την εξόντωση νηπίων. Δεν υπήρξαν πιστά υποκείμενα
του Απόλυτου Κακού, αλλά τα θύματά του. Σε αυτά τα 37
χρόνια της Μ.Τ.Α. περιόδου, οι Έβραίοι παλεύουν με προ-
βλήματα υπαρξιακά. Είναι το πρόβλημα που θέτει το έρω-
τημα: «Πώς επιζούμε σ' έναν κόσμο που κοιτάζε σιωπηλά
ένω εμείς σκοτωνόμαστε;». «Τι θα διδάξουμε τα παιδιά
μας γι' αυτόν τον κόσμο;». «Πώς θα διατηρήσουμε τον
Ιουδαϊσμό ζωντανό;».

Για τόν Χριστιανό τα έρωτήματα που ανακύπτουν είναι
διαφορετικά και πλέον άδυνηρά. Οι Χριστιανοί που κατα-
νοούν πλήρως τη σημασία του Όλοκαυτώματος αντιμετω-
πίζουν τα τρομερά γεγονότα που άφορουν την παράδοση
τους. Τό Όλοκαύτωμα έλαβε χώρα στην καρδιά της Χρι-
στιανοσύνης, όχι σε κάποια παγανιστική χώρα. Βαπτισμέ-
νοι Χριστιανοί ήταν μεταξύ των δολοφόνων, σκοτώνοντας
ένεργα Έβραίους, είτε με τα όπλα είτε με τη σιωπή τους.
Μετά από 150 χρόνια κυριαρχίας, ο Χριστιανισμός στάθη-
κε άνικανος να άποτρέψει την άνοδο του Ναζισμού μέσα
στους κόλπους του. Ακόμη χειρότερα, σε πολλές περιπτώ-
σεις συμβιβάσθηκε με τό Απόλυτο Κακό για να κρατήσει
άνοιχτές τις πύλες των εκκλησιών — αλλά με ποιο άποτέ-
λεσμα; Ένας άλοένα αυξανόμενος άριθμός Χριστιανών ά-
νακαλύπτουν τώρα τη μακρά και έπαισχυντη άντιεβραϊκή
παράδοση της Έκκλησίας. Μιά παράδοση που στηρίχθηκε
στην Καινή Διαθήκη, που αναπτύχθηκε από τους Έκκλη-
σιαστικούς Πατέρες και κηρύχθηκε από τόν άμβωνα επί
γενιές δόκκληρες. Ακόμη και μεγάλες προσωπικότητες, ά-
πως ο Μαρτίνος Λούθηρος, συμμετείχαν σ' αυτή την πα-
ράδοση. Η Έκκλησία υπήρξε εκείνη που κατηγορήσε τόν
Έβραϊκό λαό για τό έγκλημα της Θεοκτονίας και δημιούρ-
γησε μία δειστρομένη εικόνα του Ιουδαϊσμού και του
Έβραϊκού λαού. Η Έκκλησία υπήρξε εκείνη που δημιούρ-
γησε την τερατώδη καρικατούρα του Έβραίου, μία θεολο-
γική γελοποίηση. Η Έκκλησία υπήρξε εκείνη που διέδωσε
την ιδέα ότι οι Έβραίοι άπορρίφθηκαν από τό Θεό, ότι ή-
ταν τέκνα του σατανά και ότι ήταν κακοί. Ό θεολογικός
άντισημιτισμός της Έκκλησίας βοήθησε στην προετοιμα-
σία των θεμελίων του Όλοκαυτώματος. Ακόμη και οι ρα-
τσιστές άντισημίτες, οι όποιοι σε πολλές περιπτώσεις ύ-
πήρξαν και άντιχριστιανοί, πέτυχαν άπόλυτα στη σύνδεση
της ρατσιστικής ιδεολογίας με τα Χριστιανικά σύμβολα και
προκαταλήψεις. Ό ίδιος ο Χίτλερ μπόρεσε να πεί σε δύο
Καθολικούς έπισκόπους ότι δεν κάνει στους Έβραίους πα-
ρά αυτό που η Έκκλησία προσπαθούσε να κάνει επί δύο
χιλιάδες χρόνια. Πολλοί Ναζί έγκληματίες πολέμου άνέτρε-
ξαν στό Λούθηρο για να δικαιώσουν τις πράξεις τους. Έχει
δίκιο ο Άγγλικανός θεολόγος και Ιστορικός James Parkes
όταν λέει ότι:

«δέν υπάρχει καμιά διακοπή στη διαδοχή των εξε-
λιξεων από τη διατύπωση της κατηγορίας της
Έβραϊκής Θεοκτονίας και της τιμωρίας στό στρατό-
πεδο θανάτου του Χίτλερ: η άλυσιδα αυτή των εξε-
λιξεων είναι άδιάκοπη ακόμα και σήμερα λόγω έλεί-
ψεως άναγνωρίσεως του άμαρτηματος μέσω όποια-

Μνημόσυνο στό Παρίσι για τους Έβραίους της Έλλάδος

ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΕΣ Έβραίοι της Θεσσαλονίκης, έγκα-
τεστημένοι τώρα στό Παρίσι, άνταποκρίθηκαν με
θερμότερες έκδηλώσεις στην παρουσία και όμιλία
του Έλληνα πρέσβη κ. Χρήστου Ροκόφυλλου σε
μνημόσυνο των άδελφών τους, θυμάτων της ναζι-
στικής κατοχής στην Έλλάδα.

Τήν έκδήλωση, που έγινε στις 13 Μαρτίου 1983
στό μεγάλο άμφιθέατρο του πανεπιστημιακού κέν-
τρου «Rachit» στην «Πόρτ Ρουαγιάλ», είχε άργανώ-
σει η «Ένωση για τη διατήρηση και προαγωγή της
έβραϊοίσπανικής γλώσσας και πολιτιστικής παράδο-
σης», πρόεδρος της όποίας είναι ο Έλιás Ναχμία ά-
πό τη Θεσσαλονίκη.

Ιδιαίτερα θερμή άνταπόκριση βρήκε στό άκροα-
τήριο, από πεντακάσια περίπου άτομα, η όμιλία του
πρέσβη της Έλλάδας, που τόνισε ότι η εξόντωση
60.000 μελών της έβραϊκής κοινότητας άποτελεί ά-
ναπόσπαστο τμήμα της σύγχρονης Ιστορίας μας. Ό
κ. Ροκόφυλλος τόνισε, μεταξύ άλλων, ότι:

«Η συμμετοχή μου ως έκπροσώπου της Έλλά-
δος και ως άπλου πολίτη στό σημερινό μνημόσυνο,
έρχεται να υπογραμμίσει την άνάγκη να άρθώσουμε
τις συνειδήσεις μας, στό τείχος έναντίον κάθε έπα-
νάληψης παρομοίου έγκλήματος, σε όποιοδήποτε
μέρος της γης, σε βάρος όιασδήποτε μειονότητας».

Τήν όλη πρωτοβουλία της τελετής είχε ο γνω-
στός λογοτέχνης κ. Έλιás Πετρόπουλος, που ζει
στό Παρίσι.

■ Τό Κ.Ι.Σ. άπέστειλε στους άργανωτές της έκδηλώ-
σεως τό παρακάτω μήνυμα: «Σας συχαίρουμε από
τό βάθος της καρδιάς για την πρωτοβουλία σας να
άποτίσετε φόρο τιμής στην μνήμη των Έβραίων της
Έλλάδας που χάθηκαν τό 1943. Αυτή η πρωτοβου-
λία σας άποδεικνύει ότι η άνάμνηση των άδερφών
μας είναι έξ' ίσου άκριβή σε σας όπως και σε μας.
Έλπίζαμε ότι η θυσία του Όλοκαυτώματος θα είναι
πάντοτε ένα σημείο κοινής προσευχής για όλη την
άνθρωπότητα».

σδήποτε συλλογικής άποκαταστατικής ένέργειας ή
την από μέρους της Έκκλησίας μετανόιας».

Μπροστά σ' αυτή την κατηγορία κατά του Χριστιανι-
σμού, εμείς οι Χριστιανοί είμαστε υποχρεωμένοι να άνα-
ρωτηθούμε: «Έχουμε ακόμα τό δικαίωμα να συνεχίσουμε
να ύπάρχουμε μετά μία τέτοια Ιστορία;», «Μπορούμε να ά-
πελευθερωθούμε από μία παρόμοια συνενοχή με τό Άπό-
λυτο Κακό;», «Μπορούμε να καταστούμε πάλι μία δύναμη
για τη Ζωή ή είναι πολύ άργά;».

Πιστεύω τα έρωτήματα είναι τέτοια που έπιδέχονται μία
καταφατική άπάντηση, αλλά με κάποιο ύψηλό τίμημα. Οι
Χριστιανοί πρέπει να περάσουν από την έμπειρία μιας με-
τάνοιας: μιας ριζικής άναθεωρήσεως των άπόψεων τους
για τους Έβραίους και τόν Ιουδαϊσμό. Πρέπει να πά-
ψουμε να λέμε ψέμματα για τους Έβραίους.

[Άπόσπασμα διαλέξεως του Αλδεσιμώτατου R. Fverett,
Πρωθιερέως της Έκκλησίας Emanuel στη Νέα Υερσέη...
Η διάλεξι έγινε στις 23 Άπριλίου 1982 στη Συνάγωγη
Shalom της Νέας Υερσέης (ΗΠΑ), με την εύκαιρία της έ-
πετείου του Όλοκαυτώματος.]

‘Ο διωγμός τῶν ‘Εβραίων μουσικῶν στό Γ’ Ράιχ

Πρώτη φροντίδα τοῦ ναζισμοῦ, ὅταν κατέλαβε τὴν ἐξουσία, ἦταν, καί στὸν τομέα τῆς μουσικῆς, ἡ ἐκκαθάριση τῶν ἰδεολογικῶν του ἐχθρῶν, συνθετῶν καὶ ἐκτελεστῶν. Οἱ πρῶτοι πού ὑπέστησαν διώξεις ἦταν οἱ μουσικοὶ ἐβραϊκῆς καταγωγῆς, ὅπου ὁ ‘Όττο Κλέμπερ, ὁ Μπροῦνο Βάλτερ καὶ ὁ Σνάμπελ, γιὰ ν’ ἀναφέρουμε μόνο μερικοὺς. ‘Απὸ καιρὸ εἶχαν ἀποκλεισθεῖ ἀπὸ τὸ μουσικὸ ρεπερτόριο ὁ Φέλιξ Μέντελσον – Μπαρτόλντυ, ὁ Μάγιερμπερ καὶ ὁ ‘Όφενμπαχ. Εἶχε ἀποκλεισθεῖ ἐπίσης καὶ ὁ Γκούσταβ Μάλερ, πού ἐν τὸς ἀπὸ τὸ «στίγμα» τῆς ἐβραϊκῆς του καταγωγῆς, ἐθεωρεῖτο ἐκπρὸςωπος τῆς «παρακμῆς» καὶ τοῦ «ἐκφυλισμοῦ». Σιγά – σιγά καὶ ὅσοι πρωτοποριακοὶ δὲν ἦταν ‘Εβραῖοι, παραμερίστηκαν καὶ ἀναγκάστηκαν νὰ αὐτοεξοριστοῦν.

‘Ακριβῶς γιὰ τὸ θέμα τῶν ἐκκαθαρίσεων ἐκδηλώθηκε ἡ πρώτη σοβαρὴ διάσταση ἀνάμεσα σὲ ἕναν «κρυπτοναζιστὴ», ὅπως ὁ Φούρτβαινγκλερ καὶ τὸ καθεστῶς.

‘Ο μεγάλος ἀρχιμουσικός, λογάριαζε πρῶτα ἀπ’ ὅλα τὸ ταλέντο καὶ μετὰ τὶς φυλετικὲς καὶ τὶς ἐθνικὲς διαφορὲς. ‘Η ἀντίληψη αὐτὴ ἐκφράζεται καθαρὰ σὲ μιὰ ἐπιστολὴ πού ἔστειλε στὸν Γκαϊμπελς, ὅπου ὑπερασπιζόταν χωρὶς ὑπεκφυγὲς τὸν Μπροῦνο Βάλτερ, τὸν ‘Όττο Κλέμπερ καὶ ἄλλους. ‘Η ρῆξη ἐγίνε σοβαρὴ στὴν περίπτωσι ἐνός συνθέτη πού ἦταν ἀναμφισβήτητος «ἄριος», ἀλλὰ πού οἱ ναζί τὸν μισοῦσαν λόγω τῆς μουσικῆς του, τοῦ Πάουλ Χίντεμιτ. Πρὸς γενικὴ κατὰπληξη, ὁ μουσικός αὐτὸς ἐγίνε μέλος τοῦ πρῶτου Συμβουλίου τῆς ‘Εταιρείας Συνθετῶν, κυρίως κατόπιν πιέσεων τοῦ Στράους. ‘Ο Γκαϊμπελς ἔδωσε τὴ συγκατάθεσή του ἴσως γιὰτὶ περίμενε νὰ σταθεροποιηθεῖ ὀριστικὰ τὸ ναζιστικὸ καθεστῶς ἢ καὶ γιὰ νὰ δημιουργηθεῖ εὐμενὴς ἐντύπωση στό ἐξωτερικόν.

‘Όταν ὅλες οἱ προσπάθειες ἀποδείχθηκαν μάταιες, ὁ μεγάλος μασέτρος παραιτήθηκε ἀπὸ ὅλες τὶς δημόσιες θέσεις του, ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους.

Πολὺ γρήγορα, τὰ πράγματα ἄρχισαν νὰ πηγαίνουν ἄσχημα καὶ γιὰ τὸν Ρίχαρντ Στράους. ‘Ο μουσικός εἶχε πάρει τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸν Χίτλερ νὰ ἀνεβάσει τὴν ὄπερα: «‘Η σιωπηλὴ γυναίκα», μέ λιμπρέτο τοῦ ‘Εβραίου Στέφαν Τσβαίχ. ‘Αλλὰ ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τῆς παραστάσεως, ἡ ἀπόπειρα νὰ διαγραφεῖ τὸ ὄνομα

‘Ο Β. Φούρτβαινγκλερ διευθύνει ἕνα κόνσέρτο τοῦ Μπετοβεν σὲ ἐργαστάσιο.

τοῦ Τσβαίχ ἀπὸ τὸ πρόγραμμα προκάλεσε τὴν ἀντίδραση τοῦ Στράους, πού ἐπέβαλε τὴν ἀποκατάσταση τοῦ ἀρχικοῦ «προγράμματος». Οὔτε ὁ Χίτλερ, οὔτε ὁ Γκαϊμπελς παρέστησαν στὴν πρεμιέρα, ἀν καὶ εἶχαν προσκληθεῖ. Οἱ ναζιστικοὶ πολιτιστικοὶ κύκλοι ἐπιτέθηκαν βίαια στό Στράους ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐκδότης καὶ ὁ διασκευαστὴς γιὰ πιάνο τῆς ὄπερας ἦταν ‘Εβραῖοι. ‘Ο συνθέτης ὑπέβαλε τὴν παραίτησή του ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ προέδρου τοῦ Μουσικοῦ ‘Επιμελητηρίου καὶ ἀπὸ τὴν ‘Εταιρεία Συνθετῶν. Τὸν ἀντικατέστησαν οἱ πιὸ «εὐπαθεῖς» Πέτερ Ράσμπε καὶ Πάουλ Γκραϊνερ. ‘Όλα αὐτὰ δὲν ἐμπόδισαν τὸν Στράους, ὅπως ἄλλωστε καὶ τὸν Φούρτβαινγκλερ, νὰ ἐξακολουθήσει νὰ ἐργάζεται στὴ Γερμανία (ὁ Στράους μάλιστα συνέθεσε καὶ τὸν ‘Όλυμπιακὸ ‘Υμνο).

[Στοιχεῖα καὶ εἰκονογράφηση ἀπὸ ἄρθρο τοῦ περιοδικοῦ «‘Ιστορία», Φεβρουάριος 1983].

ΨΗΦΙΣΜΑ

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Κεντρικοῦ ‘Ισραηλιτικοῦ Συμβουλίου μέ μεγάλη λύπη πληροφορήθηκε τὸ θάνατο τοῦ δεινῆστου

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΟΥ

συνῆλθε σὲ συνεδρίαση καὶ ἀκουσε μέ συγκίνηση τὸν Πρόεδρο νὰ ἐξάγει τὴν προσωπικότητα τοῦ ἐκλιπόντος, τέως ‘Αρχηγοῦ τῆς ‘Αστυνομίας Πόλεων καὶ τὴν δράση του κατὰ τὴν διάρκεια τῆς κατοχῆς γιὰ τὴν διάσωση ‘Ελλήνων ‘Εβραίων.

Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκφράζουν τὴν θλίψη τους γιὰ τὴν ἀπώλεια καὶ

‘Αποφασίζουν

- 1) Νὰ ἀκολουθήσει ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τὴν κηδεῖα τοῦ θανόντος.
- 2) Νὰ διατεθεῖ στὴν μνήμη του ποσὸ δραχμῶν πέντε χιλιάδων ὑπὲρ τοῦ ‘Ασύλου ‘Ανιάτων.
- 3) Νὰ ἐπιδοθεῖ στὴν οἰκογένεια ἀντίγραφο τοῦ ψηφίσματος.

‘Αθῆνα 15 Μαρτίου 1983
Κεντρικὸ ‘Ισραηλιτικὸ Συμβούλιο
Συντονισμοῦ καὶ Γνωματεύσεως
‘Ο Πρόεδρος

‘Ιωσήφ Λόβινγκερ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Ἀκριβῶς σήμερον 2 Ἰουνίου εἶναι ἡ ἐπέτειος τῆς ἑνώσεως τῆς Ἐπτανήσου μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἐπὶ συμβάσεως τὴν 2 Ἰουνίου 1864. Οἱ Ἰσραηλῖται τῆς Ἐπτανήσου ὄχι μόνον εἶδον μὲ χαρὰν τὴν ἑνωσιν ταύτην ἀλλὰ καὶ συνειργάσθησαν δι' αὐτήν. Εἶχον δέ καὶ δημοσιογραφικὸν ὄργανον «Τὰ Ἰσραηλιτικά Χρονικά — Cronaca Israelitica». Ἑλληνιστὶ καὶ Ἰταλιστὶ συντεταγμένον. Διὰ τὸ ὄργανον τοῦτο τὸ δημοσιογραφικὸν ὁ γνωστὸς φιλέλληνας Lepoimant λέγει τίποτε ὀλιγώτερον «c' était le journal le mieux écrit des îles Ioniennes» «ἦτο τὸ καλύτερον συντεταγμένον φύλλον τῶν Ἰονίων Νήσων». Τοῦτο εἶναι λίαν κολακευτικὸν διὰ τὴν Ἰσραηλιτικὴν κοινότητα Κερκύρας λεγόμενον εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἔζων ἐν Ἐπτανήσῳ ὁ Μηράϊλας, ὁ Βαλαωρίτης, οἱ Ἰακωβάτοι, οἱ Ζερβοί, ὁ Σολωμός, οἱ Θεοτόκοι, ὁ Μουστοζύδης κ.τ.λ. κ.τ.λ. καὶ ὑπῆρχε ἐν Κερκύρᾳ Πανεπιστήμιον.

Τὸ φύλλον τοῦτο συνέτασεν ὁ ἐξάδελφός μου Ἰωσήφ Ναχαμούλης συνήγορος ἐκ τῶν πρώτων, (ιδίῳ οἱ Ἑβραῖοι δὲν εἶχον πρό τῆς ἐνώσεως τὸ δικαίωμα τοῦ τίτλου τοῦ δικηγόρου!). Ὁ Ναχαμούλης ὑπῆρξε καὶ Δημοτικὸς Σύμβουλος, ἐκδότης καὶ ἐκ τῶν πρώτων τῶν εἰσαγαγόντων ἐν Ἑλλάδι τὰ περιστροφικά πιεστήρια. Ἐξέδωκε δέ πολλὰ βιβλία πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς καὶ ὑπῆρξε Πρόεδρος τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος καὶ μέλος ἐπίτιμον τοῦ ἐν Ἀθῆναις Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός».

Τὰ «Ἰσραηλιτικά Χρονικά» εἰργάζοντο διὰ τὰ πλήρη δικαιώματα τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἐχαίρετῃσαν δέ μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὴν κηρυχθεῖσαν ἑνωσιν, τὰ δὲ φύλλα τῶν τῆς ἐποχῆς περιγράφουσι μὲ ἐνθουσιώδεις σελίδας τὰς τελετὰς αἱ ὅσαι ἐγίναν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἑνώσεως ἐν τῇ Μεγάλῃ Συναγωγῇ Κερκύρας ἥτις Συναγωγὴ διατάξασα λειτουργίαν διὰ τὸ χαρμόσυνον γεγονός καθὼς εἰς τὰς μεγάλας ἑορτὰς, ἔμεινε ἀνοικτὴ μέχρι μεσονυκτίου λόγω τῆς ἐξακολουθητικῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐξοχῆς.

★ ★

Μεγαλοπρεπὲς ὑπῆρξε καὶ ἡ διαδήλωσις τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ ἀκολουθοῦντος καὶ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὸ Ἀρχιεπισκοπεῖον ὅπου ἡ Ἰσραηλιτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν ἅγιον ἐκείνον Μητροπολίτην Ἀθανάσιον, ὅστις ἐδέχθη κατὰ τὸ συνήθες μετ' εὐνοίας τὰ σέβη τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος.

Καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν τῆς διαδηλώσεως, ἔρριπτον ἐπὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἄνθη, δάφνην, κουφέτα ἀπὸ τὰ χριστιανικά σπῖτια εἰς ὃ διεκρίνοντο αἱ Κερκυραϊκαὶ Κυράδες.

Μετὰ ταῦτα προπορευόμενον τοῦ Μητροπολίτου Ἀθανασίου ἡ συνοδεία μετέβη εἰς τὴν Ἐταιρείαν «Ἀναγέννησιν» ὅπου ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας ἐπρότεινε ζητωκραυ-

«Κετούμπ» (Γαμικὸ Σύμφωνο) ἀπὸ τὴν Κέρκυρα, 1781. Ἡ σχεδία στὸ περίγραμμα ἀπεικονίζει τὶς τέσσαρις ἐποχές τοῦ ἔτους, τὸ ὄνειρο τοῦ Ἰακώβ, τὴ θυσία τοῦ Ἰσαάκ, τὸ Μωϋσῆ μετὰ τὶς πλάκες τοῦ Νόμου καὶ τὰ σύμβολα τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου.

γὴν ὑπὲρ τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος. Κατόπιν ἄχθεισας ἐνώπιον τοῦ Μητροπολίτου τῆς Ἐθνικῆς Σημαίας οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ ὠρκίσθησαν πίστιν ἀμετάβλητον εἰς τὸν Ἐθνικὸν Ἀγῶνα. Μεθ' ὃ ὁ Ἰωσήφ Ναχαμούλης ἐπροχώρησε καὶ ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς συγκινήσεως εἶπε τὰ ἑξῆς: «Ἡ εὐμένεια μεθ' ἧς ὄχι μόνον ἡ ἐντιμος αὐτὴ «Ἐταιρεία» ἀλλὰ καὶ ὅπας ὁ Κερκυραϊκὸς λαὸς μᾶς ἐδέχθη ἐνέπλησε τὴν καρδίαν ἡμῶν ἀφαιτοῦ χαρὰς καὶ εὐγνωμοσύνης. Ἐγὼ ὡς εἰς τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος αἰσθάνομαι τὸ καθήκον νὰ ὀρκισθῶ καθὼς καὶ ὀρκίζομαι ἐν ὀνόματι αὐτῆς ὅτι θέλομεν συμπράξῃ παντὶ σθένει καὶ συντελέσῃ εἰς τὴν εὐημερίαν καὶ εἰς τὴν δόξαν τοῦ ἔθνους».

Τοὺς λόγους τούτους συνώδευσαν νεαὶ ἐκυμλῶσεις στοργῆς καὶ συμπαθείας συνεπείᾳ τῶν ὁποίων τῇ προτάσει τοῦ Προέδρου τῆς «Ἐταιρείας» ἐκρῦχθησαν ἐπίτιμοι συνεταῖροι αὐτῆς τὰ τέσσαρα μέλη τῆς Ἰσραηλιτικῆς Προεδρείας.

★ ★

Ἐκ τῶν λεχθέντων γίνεται φανερόν ὅτι ὁ Κερκυραϊκὸς λαὸς ἔτρεφε συμπαθεῖς αἰσθήματα πρὸς τοὺς Ἑβραίους καὶ ἰδίᾳ ὅτι προτοῦ ἀναγνωρισθῇ ἡ ἰσοπολιτεία εἰς τοὺς Ἑβραίους τὴν εἶχε κηρύξῃ πανηγυρικῶς ἡ αἰσθημα τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ. Ἡ στέρησις δὲ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τοῦ παρελθόντος ὀφείλεται μόνον εἰς μίαν μειωσμένην, ἡ ὅποια οὐχὶ κινουμένη ἄλλωστε ἐκ φανατισμοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ ἰδιοτελεῖ συμφέροντα, ἀπὸ τὸν φόβον ἀνταγωνι-

σμοῦ, δι' ὃν λόγον ἐκτός τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐστέρεϊ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῶν πλήρων πολιτικῶν δικαιωμάτων καὶ τοὺς πλείστους κατοίκους τῆς νήσου, χωρικούς καὶ μὴ εὐγενεῖς.

Εἶναι τὸ ἴδιον ἰδιοτελὲς συναίσθημα τὸ ὁποῖον πρὸς ἀπομάκρυνσιν ἀνταγωνιστῶν ὥσπερ ἡ σωβινιστικὴ μειοψηφία τῆς ἐποχῆς ἐθεώρει ἐαυτὴν ἀθάνατον, ἐκλείπει ἡ ἰδιαφόρησε διὰ τὸ κλεισμόν τοῦ Πανεπιστημίου Κερκύρας τοῦ ἐνδοξότερου τούτου πνευματικοῦ φυτωρίου τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅπερ γεγονὸς συνετέλεσε καὶ αὐτὸ μεγάλως εἰς τὴν παρακμὴν τῆς πόλεως Κερκύρας.

★ ★

Τὰ λεχθέντα δὲ περὶ τῶν φιλικῶν αἰσθημάτων τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας δέν εἶναι μόνον εἰκασία ἀλλὰ πραγματικότης ἀφοῦ μετὰ τὴν Ἑνωσιν τρεῖς Ἑβραῖοι εἰσῆλθον εἰς τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς πόλεως, τρεῖς διωρίσθησαν Συμβολαιογράφοι, καὶ πολλοὶ περισσότεροι πληρεξούσιοι συνήγοροι εἰς τὰ Δικαστήρια. Εἰς δὲ καὶ Δημοτικὸς Πάρεδρος δημαρχεύσας κατόπιν παραιτήσεως τοῦ πρώτου Δημάρχου ἀπὸ τὴν Ἑνωσιν ὁ ὁμόδοξος Ἥλιος Μόρδος ὃν ὁ Κερκυραϊκὸς λαὸς ἐνθουσιωδῶς εἶχε ψηφίσῃ, λαβὼν περισσοτέρας ψήφους καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν Δήμαρχον.

Ὁ Μόρδος ἦτο ὁ γνωστός μεγαλέμπορος, ὃν οἱ Κερκυραῖοι ἐλάτρευαν καὶ ἐθεώρουν εὐεργέτην τῆς νήσου συντελῶν ἀνέκαθεν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου τοῦ μεγαλειτέρου προϊόντος τῆς νήσου καὶ ὃν θανόντα ὁ Κερκυραϊκὸς λαὸς ἔκλαυσεν ἐν πανδήμῳ πένθει. Ὁφείλομεν ὅμως νὰ προσθέσωμεν ὅτι οἱ Ἑβραῖοι Κέρκυρας ἂν καὶ ἐνετόφωνοι ἐφρόντισαν πρὸ τῆς ἐνώσεως νὰ μάθουν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἐκδίδοντες μάλιστα καὶ ἑλληνικὴν ἐγκριτὸν ἐφημερίδα.

★ ★

Ἀλλὰ ποιά ἦτο ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Κερκύρας, ἡ ὁποία τὸσον ἐνθουσιωδῶς συμμετέσχεν εἰς τὸν ἀγῶνα περὶ πολιτικῆς χειραφετήσεως;

Ἡ Κοινότης Κερκύρας ἀνέκαθεν περιεῖχε ἐπιφανεῖς οἰκογενεῖας. Τὴν οἰκογένειαν Βιβάντε ἥτις ἐκπατρίσθεισα ἐδράσεν ἐν Βενετίᾳ καὶ ἥς ἐκ τῶν μελῶν εἶναι ὁ παγκοσμίως φήμης καθηγητὴς τοῦ Ἑμπορικοῦ Δικαίου τοῦ Πανεπιστημίου Ρώμης Καίσαρ Βιβάντε, ὁ ὁποῖος ὁμολογεῖ τὴν Κερκυραϊκὴν καταγωγὴν του λέγων: «Mison corfioto». Εἰς τὸ ἴδιον Πανεπιστήμιον εἶχεν τίτλον καθηγητοῦ Ἰατρικῆς ὁ ἀπὸ τινος μεταστάς Βίκτωρ ντὲ Σέμο, Κερκυραῖος.

Καθὼς εἶδομεν ἐν Κερκύρᾳ ἐξῆ ἡ οἰκογένεια ντὲ Μόρδο εἰς ἣν ἀνήκεν ὁ ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς κατοχῆς Λάζαρος Ντὲ Μόρδο ἀκαδημαῖκός καὶ ἀρχίατρος τῆς πόλεως Κερκύρας, ὅστις ἄφησε διάφορα ἱατρικὰ συγγράμματα, πρὸς δὲ καὶ λόγον ἐκφωνηθέντα εἰς τὴν Γερουσίαν Κερκύρας ἐν ᾧ ἐξαίρει τὴν ἑλληνικότητα τῆς Ἑπτανήσου καὶ τὰς ἄλλοτε σχέσεις μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἰσραηλιτῶν· προσέτι δὲ καὶ λεξικὸν εἰς τὴν νεοελληνικὴν τῶν φυτῶν τῆς νήσου, προσφέρων οὕτω συμβολὴν εἰς τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν.

Εἰς τὴν Κοινότητα αὐτὴν ἀνήκεν ἐλθοῦσα ἐκ Ζακύνθου ἡ οἰκογένεια Ριέττι, ἥς ἔν τέκνον, ὁ Σαμουήλ Ριέττι, ἀφῆσεν ἐν Κερκύρᾳ ὄνομα διὰ τὴν ἐντιμότητα αὐτοῦ εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀπολαύσας τιμὰς καὶ ὡς ἀρχηγὸς τῆς Κοινότητος καὶ τοῦ Ἑμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου. Ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ

Μάρκος Ριέττι ἦτο μέλος τῆς προεδρίας τῆς «Ἀναγνωστικῆς Ἑταιρείας» περιλαμβανούσης, ὅτι ἀριστον εἶχεν ἡ Κέρκυρα εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας. Ἐν μέλος αὐτῆς ὁ Ριχάρδος Ριέττι ἦτο διευθυντὴς τῶν σπουδαίων Σιδηρουργικῶν Ἑργαστασίων τοῦ Τέρνι.

Συγγενῆς τῶν Ριέττι καὶ τοῦ μεγαλεμπόρου Μόρδο ἦτο ἡ οἰκογένεια Φούλδ, ἐξ ἥς ὁ Ἰωακείμ Φούλδ εἰργάζετο κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν πρὸς συλλογὴν χρημάτων καὶ ἀποστολῆν ἐθελοντῶν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ἀγῶνα.

Ἄλλη οἰκογένεια ὑπῆρξε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀγγλικῆς προστασίας, στερουμένη τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, ἥτις ἔδωσεν εἰς τὴν ἐπιστήμην τὸν ἱατρὸν Καίσαρα Οὐζίλιον πρῶτως ἀποθανόντα καὶ προσθέσαντα συμβολὴν τινα εἰς τὴν ἱατρικὴν. Τούτου πρῶτος ἐξάδελφος ὑπῆρξε ὁ Αἰμίλιον Οὐζίλιος Διευθυντὴς Ὁρχήστρας καὶ συνθέτης δεκατεσσάρων μελοδραμάτων ἐξ ὧν «Le educante di Lorento» καὶ «Le donne curiose». Εἰς τὴν Κοινότητα ἀνῆκε τότε καὶ ὁ διάσημος νομομαθὴς Ἀβραάμ ντὲ Σέμο περὶ οὗ ἐγράψεν ὁ καθηγητὴς Ἀνδρεάδης, εἰς μίαν ἐπέτειον τῆς Ἑπτανήσου, ὁ Ἰσαάκ Πέζαρο καὶ ὁ Μαυρογόνατος, δι' ὃν ἡ ἰδιοτελής μειοψηφία, περὶ ἥς ἀνωτέρω ἐγράψαμεν, ἔκαμε τὸ 1842 διὰ τῆς Γερουσίας νόμον ἀποκλείοντα τοὺς Ἑβραίους τοῦ δικηγορεῖν, δικαίωμα ὅπερ εἶχον ἀποκτήσει σὺν τῇ πλήρει ἰσοπολίτειᾳ κατὰ τὴν γαλλικὴν κατοχὴν. Τότε ὁ Μαυρογόνατος μετέβη εἰς Βενετίαν ὅπου ἐγένινεν ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ Μανίν, μετὰ ταῦτα Πρόεδρος τῆς Ἰταλικῆς Βουλῆς, εἰσηγητὴς τοῦ Ἰταλικοῦ προϋπολογισμοῦ ὀνομασθεὶς «πατὴρ τοῦ προϋπολογισμοῦ» ἔδρασεν εἰς τὸν Ἰταλικὸν ἀγῶνα καὶ ἔχει τὴν προτομὴν του σήμερον εἰς τὴν Πιάτσα ντὲ Σάν Μάρκο ἐν Βενετίᾳ. Ὁ ρηθεὶς Ἀβράμ ντὲ Σέμο ἐγένετο δεκτὸς ὡς δικηγόρος εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια τὸ 1864.

Ἄς ἀναφέρωμεν καὶ τοὺς Μπέσσο οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν μεταξὺ τῶν Ἰδρυτῶν τῶν «Γενικῶν Ἀσφαλειῶν» τῆς Τεργέστης καὶ ἄλλων κοινοφελῶν καθιδρυμάτων. Ἡ δὲ διάσημος ἐν Ἰταλίᾳ Donna Amalia Besso, τῆς ἰδίας ἐκατομμυριούχου οἰκογενεῖας, εἶναι γνωστὴ εἰς τὰ γράμματα καὶ τὴν τέχνην, (τελευταῖα ἐξέθεσεν ἐκθεσιν πινάκων τῆς οὗς ἐζωγράφισεν εἰς μίαν ἀνά τὸν κόσμον ἐκδρομὴν μέχρι Ἰαπωνίας).

Ὑπῆρχε τότε ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἡ οἰκογένεια Ὀλιβέττι καὶ ἡ οἰκογένεια Ἰσρακ.

Ἦτο δυνατόν τοιαύτη Κοινότης ἥς ἐμνημονεύσαμε προχείρως μέλη τινα νὰ ἀνεχθῇ μετὰ τὴν ἐβραϊκὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῆς μίαν μειονεκτικὴν κατάστασιν; ἐξ οὗ καὶ ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς χειραφετήσεως ἀγῶν τῶν Ἰσραηλιτῶν λήξας μετὰ τὴν ἑνωσιν τῆς Ἑπτανήσου.

★ ★

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὀλίγων σημειωμάτων μὴ νομίσῃ τις ὅτι ἡ ἱστορία τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος Κερκύρας περιορίζεται εἰς τὸν ἀγῶνα περὶ χειραφετήσεως.

Οἱ Ἰσραηλῖται τῆς ὠραίας νήσου ἔλαβον μέρος εἰς τὴν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν ζωὴν αὐτῆς. Ἄς περιορισθῶμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀπὸ τὸ 1385 εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία μετέβη εἰς τὴν Βενετίαν ἵνα θέσῃ τὴν νήσον ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαληνοτάτης, ἀπετέλει μέρος καὶ ὁ Δαβὶδ ντὲ Σέμο, ἐξ οὗ δεικνύεται ὅτι ἀνέκαθεν οἱ Ἰσραηλῖται Κερκύρας εἶχον ἰσοπολίτειαν. Προσέφεραν δὲ ὑπέρρογκα ποσὰ ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς πόλεως, διὰ δεξαμενάς, ὁχυρωματικὰ ἔργα καὶ τεῖχη τῆς πόλεως.

Ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔχω εἰς χεῖρας μου ἔν ἔγγραφον ἐπίσημον ὅπου γίνεται μνηστὴς περὶ ἐκουσίας πολεμικῆς συνεισφορᾶς τῆς Κοινότητος ἐξακοσίων φλωριῶν χρυσῶν καὶ μίαν ἄλλην συνεισφορὰν τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ καὶ ἄλλας πλείστας ἀναριθμητοὺς ἀνερχόμενας εἰς ὑπέρογκα ποσά.

Τὸ 1716 ἡ Κοινότης Κερκύρας ἐπολέμησε ἀνδρείως ὑπερασπιζομένην τὴν νῆσον ἐναντίον τῆς τουρκικῆς ἐπιδρομῆς. «Ἐκτιθέμενοι, ὡς ὁμολογεῖ ἡ ἐκθεσις τοῦ στρατηγοῦ Βενετίας Σκολεμβούργου, ἔνοπλοι εἰς τὰς ἐξωτερικὰς θέσεις πρὸς κοινὴν ὑπεράσπισιν, μὴ φειδόμενοι τῆς ζωῆς, περιουσίας καὶ τῶν τέκνων».

Ὑπάρχει δὲ καὶ ἕτερον πιστοποιητικὸν ὑπὲρ τοῦ Μορδοχαίου τοῦ Ἀβραάμ ντὲ Μόρδο ἐπιλεγομένου Μαυρογέννους «ὃστις κατὰ τὸν καιρὸν τῆς πολιορκίας ἐφάνη πάντοτε ἡμέραν καὶ νύκτα μεταξύ τῶν πρώτων τῆς Κοινότητος αὐτοῦ, ἐκθέτων ἑαυτὸν εἰς ὅλας τὰς συγκρούσεις, εἰς τὰς ἀγγαρίας εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν πυροβόλων, βομβῶν καὶ ἄλλων. Ἐγένετο πάντοτε ὁρατὸς εἰς τὰς πλέον ἐξωτερικὰς θέσεις τῶν ὀχυρωμάτων φέρων τὰ ὅπλα τοῦ ἀψηφῶν πάντα κίνδυνον μὴ φειδόμενος οὐδὲ αὐτῆς τῆς ζωῆς του».

Ὁ Κερκυραῖος Στρατηγός, ἱστορικὸς τῆς πολιορκίας ἀναφέρει «ὅτι ὑπῆρξαν οἱ Ἑβραῖοι, οἵτινες συνεισέφεραν κατὰ τὸν πόλεμον ἐκείνον κατὰ τῶν Τούρκων τὰς μεγαλειτέρας τῶν ὑπηρεσιῶν».

Ὑπάρχει καὶ ἕτερον ἔγγραφον πιστοποιητικοῦ τοῦ Αὐγούστου Ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας ἐξάιρον τὴν ἀνδρείαν καὶ ὑπαπάντησιν τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Ἰ. Ἀναδημοσίευσιν ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν Βῆμα τῆς Ἑλλάδος, 11 Ἰουνίου 1925, πού ἐξεδίδετο στὴ Θεσσαλονίκη.

— Ἄλλα στοιχεῖα περὶ τῶν Ἑβραίων τῆς Κέρκυρας ἔχουν δημοσιευθεῖ ἀπὸ περιοδικό μας στὸ τεύχος 20, Ἰουνίου 1979].

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Οἱ προφητεῖες τοῦ Νοστράδαμου

Ὁ ἱατρός - μάγος Νοστράδαμος, τοῦ οὐοῦ οἱ προφητεῖες ἔμειναν ἱστορικές, ἔχει πεῖ ὅτι «Ὁ-ταν θὰ προστεθοῦν πέντε αἰῶνες στὸν χρόνον 1552, ἡ ἀνθρωπότητα θὰ γνωρίσει τὴ μεγάλη τῆς λάμψεως». Πιστεύοντας σ' αὐτὴ ἀκριβῶς τὴν προφητεία λέγεται ὅτι ὁ Χίτλερ βάσισε τὸ Γ' Ράιχ του.

Ἀνεξάρτητα ὅμως ἀπὸ τὸ τί θὰ γίνῃ τὸ 2050, ὁ Νοστράδαμος πρόβλεψε τοὺς διωγμούς τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τὸν Χίτλερ, τὸν ὁποῖο ὀνομάζει νέο Νέρωνα πού θὰ χτίσει τρεῖς φούρνους (Ἰουδαῖοι, Νταχάου, Μπερκενάου) κι ἀλίμονο σ' αὐτοὺς πού θὰ βρεθοῦν κοντὰ σέ τέτοια τραγωδία.

(Ἀπὸ τὸ περιοδικό «Ἱστορία», Μάιος 1982)

ΛΕΩΝ ΤΟΛΣΤΟΪ

Τί εἶναι Ἑβραῖος;

Τί εἶναι ὁ Ἑβραῖος; Τό ἐρώτημα δέν εἶναι καθόλου παρᾶξενον, ὅπως ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται. Ἀς ἐξετάσουμε νά δοῦμε τί ἰδιότυπη ὑπαρξὴ εἶναι ὁ Ἑβραῖος πού ὅλοι οἱ ἡγεμόνες κι ὅλα τὰ ἔθνη ἀπὸ κοινοῦ καὶ μεμονωμένα ἐξέβρισαν καὶ ἐνόχλησαν, καταπίεσαν καὶ κατεδίωξαν, ποδοπάτησαν καὶ κατέσφαξαν, ἔκασαν καὶ ἀπαγχόνισαν — καὶ πού παρόλα αὐτὰ ἐξακολουθεῖ νά ὑπάρχει; Τί εἶναι ὁ Ἑβραῖος πού ποτέ δέν ἐπέτρεψε στὸν ἑαυτό του νά ξεστρώσει χάριν ὅλων τῶν γῆινων ἀγαθῶν πού οἱ διώκτες καὶ καταπιεστές του ἀκατάπαυστα τοῦ πρόσφεραν γιὰ νά ἐπιτύχουν τὴν ἀλλαξοπιστία του, γιὰ νά ἀπαρνηθεῖ τὴν Ἰουδαϊκὴ θρησκεία του;

■ Ὁ Ἑβραῖος εἶναι ἡ ἱερὴ ἐκείνη ὑπαρξὴ πού κατέβασε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τὴν αἰώνια φλόγα καὶ φώτισε μ' αὐτὴ ὅλοκληρο τὸν κόσμον. Εἶναι ἡ πηγὴ τῆς θρησκείας, μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία ὅλοι οἱ ἄλλοι λαοὶ ἀντλήσαν τὰ πιστεύω καὶ τὴς θρησκείας τους.

■ Ὁ Ἑβραῖος εἶναι ὁ σκαπανεὺς τῆς ἐλευθερίας. Ἀκόμη καὶ κατὰ τοὺς παλαιότερους καιροὺς ὅταν ὁ λαὸς ἦταν διαιρημένος σὲ δύο ξεχωριστὰς τάξεις, δοῦλοι καὶ ἀφεντικά, ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν τόσο παλιὰ ἐποχὴ, ὁ νόμος τοῦ Μωϋσῆ ἀπαγόρευε τὴν κράτηση ἐνὸς ἀτόμου σὲ κατάστασι δουλείας πάνω ἀπὸ ἕξι χρόνια.

■ Ὁ Ἑβραῖος εἶναι ὁ σκαπανεὺς τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ ἀγνοία καταδικάζεται στὴν ἀρχαία Παλαιστίνη πολὺ περισσότερο ἀπὸ ὅσο στὴ σημερινὴ πολιτισμένη Εὐρώπη. Ἐπιπλέον, ἐκείνες τὶς βάρβαρες μέρες πού οὔτε ἡ ζωὴ οὔτε ὁ θάνατος οἰοῦντο εἶχε τὴν παραμικρότερη ἀξίαν, ὁ Ραββὶ Ἀκίβὰ δέν δίστασε νά ἐκφρασθεῖ ἀνοικτὰ κατὰ τῆς θανατικῆς ποινῆς, μία ἀποψη πού σήμερον ἀναγνωρίζεται σάν ἀκρὺς πολιτισμένη.

■ Ὁ Ἑβραῖος εἶναι τὸ σύμβολο τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἀνεκτικότητος. «Νά ἀγαπᾷς τὸν ξένο καὶ τὸν πάροικο», προστάζει ὁ Μωϋσῆς, «διότι ὑπῆρξαν ξένοι στὴ γῆ τῆς Αἰγύπτου». Τοῦτο εἰπώθηκε κατὰ τοὺς παλιούς ἐκείνους χρόνους, ὅταν ἡ πρωταρχικὴ φιλοδοξία φυλῶν καὶ ἐθνῶν συνίστατο στὴ συντριβὴ καὶ καθυποδούλωσιν τοῦ ἄλλου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴ θρησκευτικὴ ἀνεκτικότητά, ἡ Ἰουδαϊκὴ πίστις ὅχι μόνο βρίσκεται μακριὰ ἀπὸ τὸ ἀποστολικὸ πνεῦμα τῆς προσελκύσεως τῶν ἀτόμων ἄλλων δοξασιῶν, ἀλλὰ, τουναντίον, τὸ Ταλμούδ προστάζει τοὺς ραββίνους νά πληροφορήσων καὶ νά ἐξηγήσων πρὸς τὸν οἰονόητο, πού ἐκούσια θέλει νά ἀσπασθεῖ τὴν Ἰουδαϊκὴ θρησκεία, ὅλες τὶς δυσκολίες πού συνεπάγεται αὕτη ἡ ἀποδοχή, καὶ νά παρατηρήσων πρὸς τοὺς μελλοντικούς προσήλυτους ὅτι οἱ δίκαιοι ὅλων τῶν ἐθνῶν ἔχουν μερίδιον στὴν αἰωνιότητα. Γιὰ ἕνα τόσο ὕψηλό ἰδανικὸ θρησκευτικὴς ἀνεκτικότητος οὔτε οἱ ἠθικολόγοι τῶν ἡμερῶν μας δέν μποροῦν νά καυχηθοῦν.

■ Ὁ Ἑβραῖος εἶναι τὸ σύμβολο τῆς αἰωνιότητος. Αὐτὸς πού οὔτε οἱ σφαγὲς οὔτε τὰ βασανιστήρια χιλιῶν χρόνων δέν μπόρεσαν νά ἐξαφανίσουν· αὐτὸς πού οὔτε ἡ φωτιά, οὔτε ἡ σπάθα, οὔτε ἡ ἱερὰ Ἐξέτασις κατόρθωσαν νά ἐξαλείψουν ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς· αὐτὸς πού ὑπῆρξε ὁ πρῶτος μεταδότης τῶν θεϊκῶν χρησμάτων· αὐτὸ τὸ ἔθνος πού ἐπὶ τόσο μακρὸ χρονικὸ διάστημα ὑπῆρξε ὁ φύλακας τοῦ προφητισμοῦ καὶ τὸ ὁποῖο τὸν μετέδωσε στὸν ὑπόλοιπο κόσμον — ἕνα τέτοιο ἔθνος δέν μπορεῖ νά καταστραφεῖ.

■ Ὁ Ἑβραῖος εἶναι αἰώνιος, ὅπως καὶ ἡ ἴδια ἡ αἰωνιότητά.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ

(Μία έντιμη, αντικειμενική,
τεκμηριωμένη καί θαρραλέα
θέσις γραμμένη μέ γνῶσι
τῆς διεθνούς
πραγματικότητας)

Μπορεῖ κανεῖς νά εἶναι ἔτσι ἢ μπορεῖ νά εἶναι καί ἄλλως. Ἀλλά δέν μπορεῖ νά μήν εἶναι κανεῖς. Κάποιος μπορεῖ νά βρίσκεται στή μία ἢ στήν ἄλλη πλευρά τοῦ φράκτι. Σ' αὐτή τήν περίπτωσι θά μπορούσε κανεῖς νά χάσῃ τήν ἱσορροπία του καί ἀνάλογα μέ τήν σύμπτωσι νά πέσῃ στή μία ἢ στήν ἄλλη πλευρά τοῦ φράκτι. Καί σέ κάθε περίπτωσι αὐτό θά τοῦ προξενούσε πόνους. (Αὐτοί πού κάθονται ἐπάνω στόν φράκτι δέν ὑπολογίζονται ἀφοῦ δέν ὑπάρχουν).

Ἐγώ διάλεξα τή μία πλευρά τοῦ φράκτι, ὁριστικά καί στήν πιό κατάλληλη στιγμή:

Στήν διαφωνία γιά τό δικαίωμα τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ἰσραηλινοῦ Κράτους, ἐγώ βρίσκομαι στήν πλευρά τοῦ Ἰσραηλινοῦ Κράτους, τό ὁποῖο δημιουργήθηκε ἀπό τόν Ἑβραϊκό Λαό, ἀπό τήν πλευρά τοῦ φράκτι δηλαδή πού βρίσκεται τό Ἰσραηλινό ἔθνος.

Ἐγώ βρίσκομαι ἐκεῖ, ἐπειδὴ ἡ καλή συνείδησις ἐνός μὴ Ἑβραίου Αὐστριακοῦ Σιωνιστῆ τοῦ ἐπιτρέπει ὁπωσδήποτε νά ἀντικρύσῃ τήν κακή συνείδησι τῶν Ἑβραίων Αὐστριακῶν Ἀντισιωνιστῶν. Ἐπὶ πλέον βρίσκομαι στήν πλευρά τοῦ Ἰσραήλ, ἐπειδὴ ἀγαπῶ αὐτήν τήν χώρα καί τοὺς ἀνθρώπους της καί ἐπειδὴ ἐγώ σάν σοσιαλιστής, στίς ἐπιθυμίες καί τοὺς πόθους αὐτοῦ τοῦ ἔθνους ξαναβρίσκω τὰ ὄνειρα τῆς νιότης μου.

Τελικά εἶμαι ὑπὲρ τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραήλ καί ὑπὲρ τοῦ Ἰσραηλινοῦ ἔθνους, ἐπειδὴ σέβομαι τήν ἱστορία — καί ἐδῶ ἀρχίζει ἡ δική μου ἀντίδρασις ἐναντίον τῶν πολιτικῶν μεσιτῶν καί ἐμπόρων, ἐναντίον τῶν Τελώνων καί Φαρισσαίων τῆς ἐποχῆς μας. Ἐν πάσει περιπτώσει: Δέν εἶμαι ἐχθρὸς τῶν Ἀραβικῶν Λαῶν καί οὔτε εἶμαι ἐχθρὸς τῶν Παλαιστινίων, ἐπειδὴ εἶμαι φίλος τῶν Ἰσραηλιτῶν αὐτῇ ἡ τερατώδους κατηγορία μέ θίγει.

Ὅ,τι καί ἂν γίνῃ ἀπὸ ἐδῶ καί σὸ ἐξῆς, ἐγώ δέν θά ἀλλὰξω πιά τήν γνώμη μου — εἴτε ὁ Μπέγκιν, εἴτε ὁ Σαρὼν, ὁ καθένας χωριστὰ ἢ καί οἱ δύο μαζί ἐκπροσωποῦν κάποιες ἀρχές. Ἀλλά μόνον αὐτοὶ οἱ δύο δέν εἶναι τό Ἰσραήλ. Ἐκεῖνο πού θά πρέπει νά πῇ κανεῖς εἶναι ὅτι δέν ταιριάζει στοὺς Αὐστριακοὺς νά προβαίνουν σέ κριτική γιά αὐτό τό θέμα, μιά καί γιά τοὺς Αὐστριακοὺς ὑπάρχουν χειρότερα

παρεδείγματα. [Σημείωσις ΧΡΟΝΙΚΩΝ Ἀναφέρεται προφανῶς στόν Χίτλερ ὁ ὁποῖος ἦταν Αὐστριακός].

Ἡ Ἰσραηλινὴ στρατιωτικὴ ἐπιχείρησις «Εἰρήνη γιά τὴ Γαλιλαία», πού θά μπορούσε νά θεωρηθῇ χωρὶς δισταγμούς σάν πόλεμος, ἐπιτρέπει διάφορες σκέψεις: ἀπὸ τὴν φανατικὴ ἄρνησι ὡς τὴν φανατικὴ ὑποστήριξι. Ἐδῶ λοιπὸν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τό σέ ποιά πλευρά τοῦ φράκτι βρίσκεται κανεῖς καί ἀπὸ πού βλέπει τὰ πράγματα. Καθένας ἤξερε ὅτι οἱ Ἰσραηλινοὶ θεωροῦσαν ἐξαντλημένες τὶς δυνατότητές τους ὡς πρὸς τό νά τακτοποιήσουν τὶς ἐχθρότητές τους μέ τὴν Ρ.Λ.Ο. Κανένας δέν μπορούσε νά ὑποστηρίξῃ ὅτι δέν εἶχε ἀκούσει τὶς προειδοποιήσεις τοῦ Ἰσραήλ. Καθένας ξέρει ὅτι οἱ Ἰσραηλινὲς προειδοποιήσεις πρέπει νά λαμβάνονται τόσο σοβαρὰ ὡς ὅσο καί λέγονται. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἐγινε πόλεμος στόν Λίβανο, ἓνας πόλεμος ὁ ὁποῖος ἐπρεπε νά εἶχε προβλεφθῇ.

Ἐγὼ βλέπω τὴν στρατιωτικὴ ἐπιχείρησι τοῦ Ἰσραήλ σάν μιά ἀναπόφευκτη δξυνσι μιάς ὑπαρχούσης καταστάσεως.

Ἡ ἀπὸ τό 1948 ὑπάρχουσα, συνεχιζόμενη καί ρητῶς ἐπιθυμητὴ ἀπὸ τὰ Ἀραβικά Κράτη κατάστασις πολέμου μέ τό Ἰσραήλ, ἔχει σάν βάσι τὴν ἄρνησι τοῦ δικαιώματος ὑπάρξεως τοῦ Ἰσραηλινοῦ Κράτους καί σάν συνέπεια τὴν καταστροφὴ του. Ἡ καταστροφὴ τοῦ Ἰσραήλ εἶναι ἡ μοναδικὴ δυνατότη καί ἡ μοναδικὴ ὑπάρχουσα Ἀραβικὴ ὁμοφωνία. Ἀκόμα ὅμως καί ἡ πραγματοποιήσις αὐτῆς τῆς ὁμοφωνίας θά ἀφαιρούσε ἀπὸ τὰ Ἀραβικά Κράτη τὴν μοναδικὴν τους κοινὴν ἐπιθυμία. Μόνον ἡ Αἴγυπτος ἔχει ἐλευθερωθῇ ἀπὸ αὐτὸν τὸν θάνασιμον γάντζο τοῦ μίσους σάν μέσου τῆς πολιτικῆς.

Ἡ Ρ.Λ.Ο. ἔχει διατηρήσῃ μέχρι σήμερα τὸν στόχο τοῦ πολέμου της, νά καταστρέψῃ δηλαδή τό κράτος τοῦ Ἰσραήλ πού ὑπάρχει ἀπὸ τό 1948 καί πού ἀναγνωρίσθηκε ἀπὸ τὰ Ἡνωμένα ἔθνη — συμπεριλαμβανομένης καί τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως — καί νά σχηματίσῃ ἐπάνω στα συντρίμια του ἓνα Παλαιστινιακὸ Κράτος, σάν βέλος τοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ τῆς Ἀραβικῆς ἐπαναστάσεως. Λοιπὸν, δέν μπορεῖ κανεῖς νά καυχέται ἀτιμώρητος γιά τὸν πόλεμο, νά πηλᾷ γιὰ πόλεμο καί νά ἐτοιμάζεται γιά τὸν πόλεμο καί μετὰ νά παρεπονιέται ὅτι τελικά αὐτὸς ὁ πολυπόθητος πόλεμος ἐγινε καί τελείωσε μέ μιά καταστροφικὴ ἥττα. Ὅποιος ζῇ γιά τό σπαθί, πεθαίνει ἀπὸ τό σπαθί. Δέν εἶναι δυνατόν νά κἀνῃς «λίγο» πόλεμο, ὅπως ἐπίσης εἶναι γνωστὸ ὅτι δέν μπορεῖ κανεῖς νά εἶναι «μόνο λίγο» σέ ἐνδιαφέρουσα. Ἡ πιό μεγάλη, ἡ μεγίστη κατηγορία πού ὑπάρχει κατὰ τῆς Ρ.Λ.Ο. εἶναι ὅτι ναι μὲν θέλει τὸν πόλεμο, εἶναι ἀνίκανη ὅμως γιά πόλεμο. Στόν πρόσφατο πόλεμο τοῦ Λιβάνου σώθηκε ἀπὸ τὴν ὁλοκληρωτικὴν καταστροφὴν μὲ ἑνδεκα παῦσεις πυρῶν πού ἐπεβλήθησαν ἀπ' ἐξω. Ὅχι ἀπὸ τοὺς Σοβιετικοὺς «φίλους» ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανοὺς «σατανάδες» — γιὰ νά τὸ ποῦμε καί αὐτό μία φορὰ ἀνοικτὰ. Τὸ γεγονός ὅτι τὰ διαστρεβλωτικὰ μέσα ἐνημερώσεως τῆς Δύσεως μετέτρεψαν αὐτὴν τὴν ἥττα τῆς Ρ.Λ.Ο. στήν μεγαλύτερη Ἀραβικὴ ἐπιτυχία ἐναντίον τοῦ Ἰσραήλ συμπεριλαμβάνεται στὰ πιό θλιβερά κεφάλαια τῆς ἐποχῆς μας.

Ὁ πόλεμος σάν τό τελευταῖο πολιτικὸ μέσο ἔχει συνέπειες. Ὅποιος προετοιμάζει, προκαλεῖ ἢ ἀρχίζει ἓναν πόλεμο πρέπει νά ὑπολογίζῃ ἐπίσης καί τὴν δική του πιθανὴ ἥττα. Ἐδῶ καί 6.000 χρόνια ὁ χαμένος πληρὼνει τὴν ἥττα του μέ ἀνθρώπινες, οἰκονομικὲς καί ἐδαφικὲς θυσίες. Ζοῦμε τὴν τραγικὴ κωμωδία ἐνός κυνικοῦ ὁπορτουνιστικοῦ

**Η ΑΝΑΓΚΗ
ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ**

Σχέδιο της Shirli Wolzick (13 ετών, από την Kiron). Παρουσιάζει τους αγρότες που δουλεύουν με το όπλο στους ώμους και οι αγροί που φρουρούνται δίνουν μια ιδέα της ανάγκης για ασφάλεια που διακατέχει το Ισραήλ από τα πρώτα χρόνια της ίδρύσεώς του μέχρι σήμερα.

**ΠΑΡΑΝΟΜΗ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΙΣ**

Σχέδιο της Michal Sitap-Ton (13 ετών, από την Holon). Παρουσιάζει την περίοδο προ της ίδρύσεως του Κράτους, όταν οι μετανάστες έμπαιναν λαθραία στη χώρα διαφεύγοντας από τα «μπλόκο» του βρετανικού ναυτικού.

κόσμου, πού κρύβοντας τις δικές του πράξεις, ζητάει ειδικά τώρα και ειδικά κάτω από αυτές τις συνθήκες από το 'Ισραηλινό "Έθνος να παραιτηθεί από την αξιοποίησή αυτής της ιστορικής έμπειρίας.

Ειδικά η Εύρωπη, με τό στραπατσarisμένο πιά δικαίωμα αυτοδιαθέσεως, έχει δώσει στο χρονικό διάστημα των 2.000 χρόνων ως και τις σημερινές ημέρες λαμπρά παραδείγματα για την γενική εκπλήρωση της αγάπης της για την ειρήνη και την προθυμία της για συμφιλίωση. Τι κάνει λοιπόν αυτή η Εύρωπη; Άγκομαχεί, έξοργίζεται, φαφλατίζει και προσποιείται, μοιρολογεί και ικετεύει, και δεν είναι ποτέ, και ποτέ και ποτέ και ούδέποτε πρόθυμη να υποστή εκείνη αυτό που ζητάει από άλλους με επικυριαρχικό ύφος! Για μία τέτοια στάση δεν υπάρχει ούτε ήθικη υπόσταση, ούτε ήθικη νομιμότητα των Ευρωπαίων για να μάχονται κατά του 'Ισραήλ!

Ο πόλεμος — ο κάθε πόλεμος — έχει τις δικές του εμφυτες διατάξεις που σχεδόν ποτέ δεν συμβαδίζουν με εκείνες που έχουν βασικά προσχεδιασθεί από τα ανάλογα Γενικά Έπιτελεία. Αυτό ισχύει τόσο για την ήττα όσο και για την νίκη.

Ο μεγάλος στρατηγός Clausewitz έχει σημειώσει στο περίφημο βιβλίο του «Για τόν πόλεμο» τα ακόλουθα: «Ο πόλεμος λοιπόν είναι μία πράξις βίας για να εξαναγκάσουμε τόν αντίπαλό μας στο να εκπληρώσει τις επιθυμίες μας».

Βίαια, δηλαδή η φυσική βία (επειδή δεν υπάρχει και ήθικη, εκτός της έννοιας του Κράτους και του Νόμου) είναι λοιπόν τὸ μέσον: 'Η υποβολή της θελήσεώς μας στὸν ἐχθρό είναι ὁ σκοπός.

Για να φθάσουμε σέ αυτό τὸ σκοπὸ με σιγουριά πρέπει να ἀποφλίσουμε τὸν ἐχθρό και αὐτὸ εἶναι ἐννοιολογικά ὁ οὐσιώδης στόχος τῶν πολεμικῶν πράξεων.

Όταν τὰ πρώτα 'Ισραηλινὰ ἄρματα μάχης πέρασαν τὰ Λιβανέζικα σύνορα ὑπῆρξε χωρὶς ἀμφιβολία μία τρομερὴ ἐθνικὴ ὁμοφωνία στὸ Κράτος τοῦ 'Ισραήλ. Μοῦ φαίνεται ὅτι σὲ αὐτὴ τὴν περίπτωσι αὐτὴ ἡ ὁμοφωνία εἶναι ἡ νόμιμη καὶ ὀριστικὴ προστακτικὴ. Ὁ ἀνώτατος ἀρχων — τὸ 'Ισραηλινὸ "Έθνος — ἔτσι τὸ ἤθελε καὶ φέρνει γιὰ αὐτὴ τοῦ τὴν ἀπόφαση τὴν εὐθύνη.

Μετὰ τὴν πρώτη σχεδιασμένη εἰσβολὴ τῶν 45 χιλιομέτρων δὲν εἶχε διασπασθῇ οὔτε τὸ πολιτικὸ οὔτε τὸ στρατιωτικὸ status quo στὸν Λίβανο: Μία ὀπισθοχώρησις τοῦ 'Ισραηλινοῦ στρατοῦ θὰ ἦταν καταστροφικὴ ἀλλὰ καὶ μία παραμονὴ στὶς θέσεις τοῦ θὰ ἦταν παράλογη. Τὰ ἄρματα μάχης ἔπρεπε νὰ συνεχίσουν τὴν πορεία τους, ἡ Ἐθνικὴ ὁμοφωνία ἀρχισε νὰ διασπᾶται, ἀλλὰ ἡ εὐθύνη τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχοντος συνεχίζεται.

Όμως στὰ σύνορα τῆς Βηρυττοῦ ἡ συνειδήσις τοῦ Ἑβραϊκοῦ Λαοῦ ἐγκατέλειπε τὰ ἄρματα μάχης τοῦ 'Ισραηλινοῦ Ἐθνους. Ὁ Ἑβραϊκὸς Λαὸς εἶναι ἕνας παμπάλαιος λαὸς ἀλλὰ τὸ 'Ισραηλινὸ Ἐθνος εἶναι ἕνα ἔθνος πάρα πολὺ νέο. Ἐδῶ γιὰ πρώτη, καὶ σίγουρα ὄχι γιὰ τελευταία φορά, φάνηκε κάτι ξεκάθαρο: Ὁ Ἑβραϊκὸς Λαὸς στὴν διασπορὰ καὶ τὸ 'Ισραηλινὸ Ἐθνος ἀρχίζουν νὰ ζοῦν χωριστὲς ζωές. Ἡ δρᾶσις τους στὴν κάθε περίπτωσι ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολὺ διαφορετικὲς οἰκονομικὲς, πολιτικὲς καὶ ἰδεολογικὲς θέσεις. Οἱ διαφορὲς ποὺ προκύπτουν ἀπ' αὐτὸ τὸ γεγονὸς εἶναι φανερὲς καὶ θὰ ὀξύνωνται ἀνάλογα με τὴν ἀνάγκη τοῦ 'Ισραηλινοῦ Ἐθνους νὰ ὑπερασπίζεται τὸ κρατικὸ δικαίωμα ὑπάρξεως. Ὅποιος εἶναι 'Ισραηλινὸς ζεῖ καὶ δρᾷ με 'Ισραηλινὴ συνείδησι καὶ ὄχι ὀπισωδῆποτε με τὴν Ἑβραϊκὴ.

Ἀλλὰ ἄς ξαναγυρίσουμε στὸν 'Ισραηλινὸ στρατὸ ποὺ βρίσκεται στὰ σύνορα τῆς Βηρυττοῦ. Σ' αὐτὸν τὸν στρατὸ μία ἰσχυροτάτη πολιτικὴ δύναμη ἔχει ἀρνηθῇ τὴν στρω-

τική νίκη καὶ ὡς ἐκ τούτου τὴν εκπλήρωσι τῆς πολιτικῆς ἐπιθυμίας τοῦ 'Ισραήλ. Γιὰ πέμπτη φορά ἡ νίκη εἶχε ὀρθαχθῇ μέσα ἀπὸ τὰ χέρια τους καὶ γιὰ πέμπτη φορά οἱ Μεγάλοι αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶχαν θέσει τὰ δικά τους συμφέροντα γιὰ τὴν ἐξουσία με ἀπειλὲς καὶ ἐκβιασμούς πᾶνω ἀπὸ τὰ δικαιώματα ἐπιβιώσεως τοῦ 'Ισραηλινοῦ Ἐθνους. Ἐνῶ κάποτε ὁ Ρωμαϊκὸς Λαὸς δίκαιζε στὶς Ἀρένες με τὸν ἀντίχειρα, σήμερα ἕνας πῖο φιλόανθρωπος κόσμος ἀποφασίζει με τὴν Lex Israel: Ὁ νικητὴς εἶναι ὁ χαμένος καὶ ὁ χαμένος εἶναι ὁ νικητὴς!

Ἐάν ἔστω καὶ γιὰ μία φορά οἱ 'Ισραηλῖνοι μπορούσαν νὰ ἀποφασίσουν νὰ χάσουν με καλὴ συμπεριφορὰ καὶ ἀξιοπρέπεια ἕνα πόλεμο ποὺ τοὺς ἐπιβλήθηκε, τότε ὅλα θὰ ἦταν ἐντάξει: Δὲν θὰ ὑπῆρχε τὸ κράτος τοῦ 'Ισραήλ, οἱ ἐπιζῶντες 'Ισραηλῖνοι — καθότι μὴ Παλαιστίνιοι — θὰ ἐξεδιώκοντο, τὸ Βατικανὸ θὰ ἔκανε προσευχὲς γιὰ τὶς ψυχὲς τῶν τόσο ἀδικοχαμένων Ἑβραίων ἀδελφῶν, τὰ Βρετανικὰ συνδικάτα θὰ ἔκαναν μία εἰκοσιτετράωρη ἀπεργίαν διαμαρτυρίας, οἱ Ὀλλανδοὶ θὰ προσλαμβάνανε τοὺλάχιστον ἕκατὸ ὄρφανὰ καὶ ἀπὸ τοὺς δύο γονεῖς, οἱ Γερμανοὶ θὰ κτίζανε ἕνα οἶκο μετανόιας καὶ οἱ Αὐστριακοὶ θὰ προτείνανε διὰ μέσου τῆς «ARABER - ZEITUNG» ('Αραβικὴ Ἐφημερίδα) ἐν συντομίᾳ «AZ» νὰ μετονομασθοῦν ὅλοι οἱ ὁδοὶ «THEODOR HERZL» τῆς ἀπελευθερωμένης Παλαιστίνης σὲ ὁδοὺς «ABU - KREISKY». Δὲν θὰ ὑπῆρχε σχεδὸν καμμιά διαφορά ἐφ' ὅσον καὶ στὶς δύο περιπτώσεις πρόκειται γι' Αὐστριακοὺς!

Ἐφ' ὅσον δὲν συμβῇ αὐτὴ ἡ τυχερὴ περίπτωσις, ὅλα θὰ συνεχίσουν στὴν συνηθισμένη τους πρακτικὴ: Ὁ νικητὴς θὰ πρέπει νὰ ντρέπεται γιὰ τὴν δύναμι καὶ τὴν θέλησί του νὰ μπορέσῃ νὰ ζήσῃ με ἐλευθερίαν καὶ ἀσφάλειαν. Ὁ ἡττημένος ἐπιτρέπεται νὰ υποβάλῃ ὄρους καὶ ἀπαιτήσεις, νὰ ἀπειλῇ σὲ περίπτωσι ἀρνήσεως με τρομοκρατικὲς ἐνέργειες καὶ καινούργιο πόλεμο, καὶ σὲ καμμιά περίπτωσι δὲν ἔχει τὴν ὑποχρέωσι νὰ παραδεχθῇ ἀντὶ τῆς τρομοκρατίας τὴν λογικὴ τοῦ συμβιβασμοῦ.

Θὰ ἔμενε ἀνοικτὸ καὶ ἄλλο ἕνα θέμα ἀπογραφῆς: Ἡ σφαγὴ μέσα στὰ στρατόπεδα τῶν Παλαιστίνιων στὴ Βηρυττὸ. Πρόκειται γιὰ μία σιχαμένη πράξι καὶ ὅτι καὶ ἂν ἀποφασίζουν οἱ ἐθνικὲς καὶ πολυεθνικὲς ἐπιτροπὲς ἀνακρίσεως γεγονὸς παραμένει ὅτι ὁ 'Ισραηλινὸς στρατὸς εἶχε παραμελήσει τὶς ὑποχρεώσεις του σάν δύναμι τάξεως καὶ ἐπιβλέψεως. Ἡ ἐλάχιστη κατηγορία γι' αὐτὸ θὰ ἦταν ἐκείνη τῆς ἀπεριόριστης πολιτικῆς βλακειάς. Δὲν μένει κανεὶς ἀτιμώρητος ὅταν ἀφήνει τὴν πολιτικὴ στοὺς στρατηγούς!

Τὸ 'Ισραηλινὸ Ἐθνος ἔχει χάσει τὴν ἀθωότητά του. Αὐτὸ συνέβη σὲ ὅλα τὰ Ἐθνη κατὰ τὴν πορεία τῆς ἱστορίας τους, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ σὲ κάθε ἄνθρωπο χωριστὰ κατὰ τὴν πορεία τῆς δικῆς του ζωῆς. Τὸ 'Ισραήλ εἶναι ἕνα κράτος ὅπως ὅλα τὰ ἄλλα καὶ τὸ 'Ισραηλινὸ Ἐθνος εἶναι ἕνα Ἐθνος ὅπως ὅλα τ' ἄλλα. Τὸ κληρονομικὸ προνόμιο εἶναι ἕνα παραμῦθι! Ἡ ἀξίωσι (νὰ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ ἄλλα) θὰ ἐκπληρωθῇ στὸν ἄλλο κόσμος. Ἡ φρίκη τοῦ Ὀλοκαυτώματος καὶ ὁ ρομαντισμὸς τῶν πρωτοπόρων ἀξίζουν τὸν ἐθνικὸ σεβασμὸ καὶ ἐκτίμηση, ἀλλὰ δὲν εἶναι δελτία παραλαβῆς γιὰ τὸ ἐμπόριο τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς.

Ἡ Ἰσραηλινὴ Δημοκρατία ἔχει ξαναποδείξει καὶ στὸ ἄμεσο παρελθὸν τὴν ἀκαταμάχητὴ δύναμι τῆς. Τὸ Ἰσραηλινὸ ἔθνος δὲν θὰ πρέπει στοὺς ἐπόμενους μῆνες νὰ ἐρευνήσῃ τὴν συνειδησί του ὑπεράνω ἐνὸς λογικοῦ ὁρίου, ἀλλὰ νὰ χαρῇ μίαν εἰρήνη καὶ μία καινούργια ἐλευθερία δράσεως γιὰ τὰ ὁποῖα ἔχει πολεμήσει τίμια καὶ ἔχει πληρώσει ἀρκετὰ ἀκριβά.

Δὲν περνáει ἑβδομάδα πού κάποιος αὐτοκαλούμενος «εἰδικὸς» στὰ θέματα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς νὰ μὴν δώσῃ στὸν Ἰσραηλινὸ Λαὸ ἢ στὴν νόμιμη κυβέρνησί του ἀνεπιθύμητες συμβουλές ἢ θρασυτάτες ἐντολές στὸ θέμα, δηλ. κάτω ἀπὸ ποίες συνθῆκες τὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ θὰ ἔπρεπε νὰ ζήσει.

Ἐδῶ φτιάχνονται — στὸ ἄψε σβῆσε — συνταγές γιὰ Ἰσραηλινές ὁπισθοχωρήσεις, γιὰ δρους εἰρήνης ἐκπληρωτέους ἀπὸ τὸ Ἰσραήλ χωρὶς ἀντάλλαγμα, γιὰ ἓνα Παλαιστινιακὸ κράτος καὶ γιὰ πολλὰ ἄλλα ἄσχημα πράγματα. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς συμβούλους συμπεριφέρονται σάν νὰ πρόκειται νὰ δοθῇ ἓνα βραβεῖο Νόμπελ γιὰ πολιτικὴ βλακεία. Καὶ ὅλα αὐτὰ χωρὶς κáν νὰ ρωτήσουν τοὺς Ἰσραηλινούς κατὰ πόσον αὐτοὶ συμφωνοῦν μὲ αὐτὰ.

Διότι κατὰ τὴν βούλησι αὐτῶν τῶν ἐπικινδύνων μπουρλοτιερῶν τῆς εἰρήνης «ναὶ μὲν ὑπάρχει ἓνα Παλαιστινιακὸ δικαίωμα αὐτοδιοικήσεως, ἀλλὰ κάτω ἀπὸ καμμία συνθήκη δὲν ὑπάρχει τὸ δικαίωμα αὐτοδιοικήσεως τοῦ μοναδικοῦ Δημοκρατικοῦ ἔθνους τῆς Μέσης Ἀνατολῆς πού ὀνομάζεται Ἰσραήλ. Αὐτὸ μὰς ἔλειπε, οἱ Ἑβραῖοι μετὰ ἀπὸ 2.000 χρόνια νὰ ἀρχίσουν ξαφνικά νὰ ἔχουν ἀπαιτήσεις!...

Ἰσως ὁ αὐτὸ τὸ σημεῖο θὰ πρέπει νὰ κάνουμε μία παρένθεση γιὰ τὸ πολυσυναφερόμενο θέμα τοῦ «δικαιώματος αὐτοδιοικήσεως» τῶν Παλαιστινίων.

Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι πού τόσο πολὺ μιλάνε γι' αὐτὸ εἶναι ὁπωσδήποτε εἰδικοί ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ δικαιώματος αὐτοδιοικήσεως. Naί, τὸ δικαίωμα αὐτοδιοικήσεως εἶναι ἓνα οὐσιῶδες μέρος τῆς πολιτικῆς κουλτούρας τῆς Εὐρώπης.

Πληροφορίες γι' αὐτὴ δίνουν οἱ Ἰρλανδοὶ στὸ Ἠνωμένο Βασίλειο τῆς Μεγάλης Βρετανίας, οἱ Βάσκοι στὴν Ἰσπανία, οἱ Γαλλόφωνοι στὸ Βέλγιο, οἱ Νοτιοτιρολέζοι στὴν Ἰταλία, οἱ Μακεδόνες στὴν Γιουγκοσλαβία, οἱ Λάπωνες στὴν Σκανδιναβία, οἱ Ἑσκιμῶσι στὴν Γροιλανδία, οἱ Ἰνδιάνοι στὴς ΗΠΑ, οἱ Γάλλοι στὸν Καναδὰ καὶ αὐτὼ καθ'ἑξῆς...

Γιὰ νὰ μὴν ἐκνευρίσουμε τὴν εἰρηνικὴ δύναμι τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως δὲν θὰ μιλήσουμε ἐπίσης γιὰ τὸ δυσάρεστο γεγονός ὅτι ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια Ἀνατολικοὶ Εὐρωπαῖοι στερήθηκαν τοῦ δικαιώματος αὐτοδιοικήσεως ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὲς ἀναγκαστικούς ἡγεμόνες τους.

Διότι ἤδη ἔχουμε συνηθίσει στὸν ἐλεύθερο κόσμον τὴν ἀδικία, τὴν ἔχουμε παραδεχθῇ καὶ τὴν χρησιμοποιοῦμε καὶ ἐμεῖς οἱ ἴδιοι εἰδικὰ ὅταν στρέφεται ἐναντίον τοῦ Ἑβραϊκοῦ κράτους τοῦ Ἰσραήλ.

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἔχουμε ξανά ρυθμίσει τὴν στάθμη τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ: Εἶναι κακὸ νὰ ἐξάγῃς σωλῆνες στὴν Ρωσία καὶ εἶναι καλὸ νὰ εἰσάγῃς σιτάρη στὴν Ρωσία. Εἶναι κακὸ νὰ πολεμᾷς τὸν ἐπιτιθέμενο στὸν Λίβανο καὶ εἶναι καλὸ νὰ πολεμᾷς τὸν ἐπιτιθέμενο στὰ νησιά τῶν Φώκλαντ. Εἶναι κακὸ νὰ καταδικάζῃς στὴ Γενικὴ Συνέλευσι τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν τὸν Ἰρανο - Ἰρακινὸ πόλεμον καὶ εἶναι καλὸ νὰ καταδικάζῃς στὴ Γενικὴ Συνέλευσι τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν — ἢ στὴν Διεθνῇ Ὁμοσπονδία Συλλεκτῶν Γραμματοσήμων — τὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ. Εἶναι κακὸ νὰ ἐξάγῃς ὅπλα γιὰ τὸ Ἰσραήλ καὶ εἶναι καλὸ νὰ προμηθεύῃς πολεμοφόδια στοὺς γειτόνες τοῦ Ἰσραήλ. Ὁ κόσμος ἐξεγείρεται γιὰ τὸ Ἀραβικὸ πρόβλημα τῶν προσφύγων πού

λέγεται ὅτι δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰσραήλ. Αὐτὸς ὁ κόσμος πάσχει ἀπὸ ἀμνησία. Ἐχουμε ξεχάσει τὰ πάντα;

Τὸ λεξικό «DER NEUE BROCKHAUS» (Ἑκδόση 5, τοῦ 1974) ἐξηγεῖ τὴν λέξι:

Πρόσφυγες. Στὴν Ὁμοσπονδιακὴ Δημοκρατίᾳ τῆς Γερμανίας παρέμειναν ἀπὸ 9 ἑκατομμύρια («Displaced Persons») μετὰ ἀπὸ τὸν ἐπαναπατρισμὸ μὲ τὴ βοήθεια τῆς UNRRA, καὶ μετὰ τὴ μετανάστευση, μὲ τὴ βοήθεια τῆς I.R.O. (Internasional Refugee Organisation), περίπου 100.000 πρόσωπα: αὐτοὶ διὰ τοῦ Νόμου, γιὰ τὴν νομικὴ θέσι τῶν ἀλλοδαπῶν χωρὶς πατρίδα, τῆς 25ης Ἀπριλίου 1951, ἐξισώθησαν μὲ τοὺς Γερμανούς, ἀλλὰ ὅμως δὲν πῆραν τὴν Γερμανικὴ ὑπηκοότητα καὶ γι' αὐτὸ ἐξαιροῦνται τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου καὶ τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως. Ἡ ἀστυνομικὴ διάταξι γιὰ τοὺς ἀλλοδαπούς τοῦ Νόμου περὶ ἀλλοδαπῶν... τοὺς ἀφορᾷ μόνον σὲ περιορισμένη κλίμακα: Δὲν χρειάζονται ἀδεία παραμονῆς· ἡ ἀποχώρησίς τους ἀπὸ τὸν Ὁμοσπονδιακὸν χώρον ἐπιτρέπεται μόνον γιὰ σημαντικούς λόγους ἀσφαλείας καὶ τάξεως...

Ὁ ἀριθμὸς τῶν προσφύγων μετὰ τὸ 1945 ὑπολογίζεται γύρω στὰ 40 μὲ 50 ἑκατομμύρια. Στὴν Ὁμοσπονδιακὴ Δημοκρατία ἔφθασαν τὸ 1945/46: 12,5 ἑκατομμύρια Γερμανοὶ σάν πρόσφυγες καὶ διωχθέντες (Σύμβασις τοῦ Potsdam) ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Γερμανία καὶ ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῶν Σουδητῶν ἢ σάν Γερμανοὶ τοῦ Γένους στὴν Δύση, (ἀλλὰ 2 ἑκατομμύρια ὅτομα κατεστράφησαν ἀπὸ τὴν φυγὴ καὶ τὸν διωγμὸ). Ἐνα μέρος ἀπὸ αὐτοὺς ἐγκαταστάθηκε στὴ Λαϊκὴ Δημοκρατίᾳ τῆς Γερμανίας ἀλλὰ ἔφυγαν ἀπὸ ἐκεῖ πρὸς τὴν Ὁμοσπονδιακὴν Δημοκρατίᾳ τῆς Γερμανίας· μόνον 1,5 ἑκατομμύριο παρέμεινε στὴν Λαϊκὴ Δημοκρατίᾳ τῆς Γερμανίας. Ὡσπου νὰ χτισθῇ τὸ Τεῖχος τοῦ Βερολίνου ἀλλὰ 3 ἑκατομμύρια κάτοικοι τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας ἔφυγαν γιὰ τὴν Ὁμοσπονδιακὴν Δημοκρατίᾳ τῆς Γερμανίας («ἀναγκαστικὴ ἀποδοχή») ἀπ' αὐτοὺς μόνον τὸ 1/3... ἀναγνωρίσθηκαν ὡς πολιτικοὶ πρόσφυγες.

Κινήσεις φυγῆς ὁλοκλήρων ὁμάδων λαῶν ὑπῆρξαν ἀνεκαθεν σάν συνέπεια πολεμικῶν φιλονικιῶν, γιὰ λόγους αὐτοσυντηρήσεως. Στὴν Εὐρώπῃ εἰδικὰ δημιουργήθηκαν ἀπὸ τοὺς δύο παγκοσμίους πολέμους (Βαλκανικοὶ πόλεμοι 1912/13: 900.000 πρόσφυγες, μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου 1918: 10.000.000 πρόσφυγες). Μετὰ τὴν Σοβιετικὴν κατάληψιν τῆς Ἀνατολικῆς Καρελίας (1944 - 45) περίπου 400.000 Καρελιανοὶ ἐτράπησαν σὲ φυγὴ πρὸς τὴν Φινλανδία. Ὁ χωρισμὸς τῆς Ἰνδίας (1947) εἶχε σάν συνέπεια ἓνα ἀμοιβαῖον ρεῦμα προσφύγων συνολικοῦ ὕψους πάνω ἀπὸ 12.000.000 ἀνθρώπους. Οἱ πρόσφυγες ἀπὸ τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Κίνας καὶ ἀπὸ τὴ Βόρεια Κορέα ὑπολογίζονται σὲ πάνω ἀπὸ 25.000.000.... Μετὰ ἀπὸ ἓνα στρατιωτικὸ πραξικόπημα (1966) στὴν Νιγηρίαν, ὅταν ἀρχισε ἡ ἐξολόθρευσις τῶν Ἱμῶν τῆς Βόρειας Νιγηρίας, περίπου 1.000.000 ἄνθρωποι ἐτράπησαν σὲ φυγὴ πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν περιοχὴ τῆς Μπαφρα. Στὴ διάρκεια τῶν πολεμικῶν διαφωνιῶν στὸ Πακιστάν (τὸ 1971) περίπου 9.000.000 Ἀνατολικοὶ Πακιστανοὶ ἐτράπησαν σὲ φυγὴ πρὸς τὴν Ἰνδία».

Αὐτονόητον εἶναι ὅτι ὅλα τὰ κράτη τὰ ὁποῖα ἔφταιξαν γιὰ τοὺς προαναφερόμενους πρόσφυγες ἔχουν κατηγορησθῇ τὸ Κράτος τοῦ Ἰσραήλ γιὰ τὴν φυγὴ τῶν 600.000 Ἀράβων ἀπὸ τὴν Παλαιστίνη καὶ τὸ ἔχουν καταδικάσει γιὰ παράβασιν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τοῦ δικαιώματος αὐτοδιοικήσεως.

Ἐχουμε πράγματι ξεχάσει ὅτι ἑκατοντάδες χιλιάδες Ἑβραῖοι τῆς Εὐρώπης μετὰ τὸ 1945 φυτοζώησαν ἐπὶ σειρὰ πολλῶν ἐτῶν πίσω ἀπὸ συρματοπλέγμα σάν («Displa-

Τό 'Ανώτ. Δικαστήριο του 'Ισραήλ κατοχύρωσε τὰ ιδιοκτησιακά δικαιώματα του Πατριαρχείου 'Ιεροσολύμων

**'Ανακοίνωσις τῆς 'Εξαρχίας του Παναγίου
Τάφου, στήν 'Αθήνα**

Τὰ ιδιοκτησιακά δικαιώματα του 'Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου 'Ιεροσολύμων στους 'Αγίους Τόπους ἀναγνωρίστηκαν καί κατοχυρώθηκαν καί ἀπό τό ἀνώτατο δικαστήριο του 'Ισραήλ, τό ὁποῖο ἀπέρριψε ὁρισμένες διεκδικήσεις νομικῶν καί φυσικῶν προσώπων σέ ἀκίνητά του, ὅπως πληροφορεῖ ἡ 'Εξαρχία του Παναγίου Τάφου στήν 'Αθήνα μέ ἀνακοίνωσή της.

Στήν ἀνακοίνωση διευκρινίζεται ὅτι τό 'Ισραηλινό ἀνώτατο δικαστήριο τονίζει στήν ἀπόφασή του ὅτι τό προαναφερόμενο Πατριαρχεῖο εἶναι ὁ ἀρχαιότερος θρησκευτικός ὁργανισμός στό 'Ισραήλ καί ὅτι τὰ ιδιοκτησιακά του δι-

ced Persons») μόνον καί μόνον ἐπειδὴ οἱ χώρες πού τοὺς «φιλοξένησαν» δέν ἦταν πρόθυμες νά τοὺς ἀπορροφήσουν: 'Εχουμε ποτέ ὕπ' ὄψιν μας ὅτι παραπάνω ἀπὸ 600.000 'Εβραῖοι ἀπὸ τὰ 'Αραβικά Κράτη ἀναγκάσθηκαν νά φύγουν μετὰ τό 1945 ἀπὸ τήν πατρίδα τους μέ ἀναγκαστική παραίτησι ἀπὸ τὰ σημαντικά περιουσιακά στοιχεῖά τους καί νά πᾶνε στό μικρό, κατεστραμμένο καί πᾶμφτωχο 'Ισραήλ; 'Εχουμε πράγματι ξεχάσει ὅτι αὐτή ἡ ἴδια ἡ Αὐστρία μετὰ τό 1945 εἶχε δεχθῇ πάνω ἀπὸ 1.000.000 πρόσφυγες καί ὅτι ἀπ' αὐτούς, ὡς τό τέλος τοῦ 1960, σχεδόν 235.000 ἔχουν λάβει τήν Αὐστριακή ὑπηκοότητα;

Γιά πόσο ἀκόμη καιρό ἐμεῖς στήν Εὐρώπη θά κλείνουμε τὰ μάτια καί τὰ αὐτιά μας στό γεγονός ὅτι σχεδόν πεντακόσια ἑκατομμύρια Μωσμεθανοί σέ 30 'Ισλαμικά Κράτη δέν θέλησαν νά δεχθοῦν 600.000 'Αραβες ἀδελφούς τους ἀπὸ τήν ὑπὸ Βρετανική ἐντολή Παλαιστινιακή περιοχή καί νά τοὺς ἀπορροφήσουν μέ ἀνθρωπινό τρόπο σάν ἰσότη- μους κατοίκους στίς χώρες τους;

Γιά πόσον ἀκόμη καιρό ἡ Εὐρώπη θά ἀρνεῖται τό προνομιακό δικαίωμα τῆς δημοκρατικῆς συνειδήσεώς της καί θά ἀντιστέκεται στήν ἐκπλήρωσι τῆς ἱστορικῆς ὑποχρεώσεώς της ἐναντί τοῦ 'Εβραϊκοῦ Λαοῦ;

[*Απὸ τὴν αὐστριακὴν Illustrierte Neue Welt, Δεκέμβριος 1982.*]

καίωμα εἶναι ἀναγνωρισμένα καί ἀναμφισβήτητα στή χώρα αὐτή.

Ὅπως εἶναι γνωστό, τό ἑλληνορθόδοξο πατριαρχεῖο 'Ιεροσολύμων ἱδρύθηκε τό 451 μ.Χ. καί ἔχει ὡς κύριο σκοπὸ τὴ φύλαξη τῶν ἁγίων προσκυνημάτων.

Τό προσκληνυματικὸ καθεστῶς τοῦ ἑλληνορθόδοξου πατριαρχείου στοὺς ἁγίους τόπους προστατεύεται ἀπὸ τίς συνθήκες Βερολίνου καί Παρισίων. Τὴ φύλαξη τῶν 'Αγίων προσκληνυμάτων ἔχουν 'Ελληνες μοναχοὶ γιὰ 1850 περίπου χρόνια καί στὰ μοναστήρια κυματίζει ἡ ἑλληνικὴ σημαία. Τό πνευματικὸ καί μορφωτικὸ ἔργο τοῦ πατριαρχείου εἶναι πολυδιάστατο καί παρέχεται στὸ ἑλληνορθόδοξο ποίμνιο γιὰ πολλοὺς αἰῶνες, μέ σχολεῖα στοιχειῶδους, γυμνασιακῆς, λυκειακῆς ἐκπαίδευσης καί παλαιότερα μέ τὴν ἀνώτατη θρησκευτικὴ σχολὴ τοῦ Σταυροῦ. Ἡ ἑλληνικὴ ἐκπαίδευση στὰ σχολεῖα τοῦ πατριαρχείου δέν ἔπαυε νά γίνεται οὔτε στὰ χρόνια τῆς τουρκικῆς ὑποδούλωσης. Στὴν περιοχή τοῦ πατριαρχείου λειτουργοῦν σήμερα 50 περίπου σχολεῖα. Τό ἔργο τοῦ πατριαρχείου ἐπεκτείνεται καὶ στήν παροχὴ ἱατρικῆς παρακολούθησης στήν πολυκλινικὴ τοῦ πατριαρχείου στὰ 'Ιεροσόλυμα. Θὰ πρέπει νά τονισθεῖ ὅτι ἡ ἐκπαίδευση στὰ σχολεῖα καί ἡ ἱατρικὴ παρακολούθη- σε στὴ πολυκλινικὴ τοῦ πατριαρχείου παρέχεται δωρεάν.

'Αναμένεται ὅτι τό ἔργο τοῦ Πατριαρχείου θά λαμπρυνθεῖ ἰδιαίτερα μέ τὴ λειτουργία τοῦ πνευματικοῦ κέντρου στὸ 'Αμμάν τῆς 'Ιορδανίας καί τῆς σχολῆς μετεκπαιδευτικῶν προγραμμάτων στὸ Σταυρὸ τοῦ 'Ισραήλ. Τό πνευματικὸ κέντρο τοῦ 'Αμμάν, ἓνα ἐπιβλητικὸ σέ ὄγκο καί ἀρχιτεκτονικὴ κτίριο, περιλαμβάνει αἶθουσες γιὰ σχολεῖα, προβολές καί διαλέξεις. Ἡ κατασκευὴ τοῦ πνευματικοῦ κέντρου στὸ 'Αμμάν ἐγινε μέ π. οσωπικὲς δαπάνες τοῦ πατριάρχου Διόδωρου Α'.

Γιὰ τὴν ἰδρυση καί λειτουργία στὸ Σταυρὸ τοῦ μεταπτυχιακοῦ κέντρου σπουδῶν ὑπογράφηκε στήν 'Ελλάδα σχετικὸ γιὰ τό σκοπὸ αὐτό, προεδρικὸ διάταγμα. Στὴ θητεία τοῦ σημερινοῦ πατριάρχου Διόδωρου Α' πάρθηκε καί ἡ ἀπόφαση γιὰ τὴν ἀνέγερση κτιρίου ἐμβαδοῦ 9.000 μ2 γιὰ τὴ στέγαση ὅλων τῶν διασπαρμένων σέ παλὰ καί ἀνασφαλὴ κτίρια, τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ πατριαρχείου.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Γραφεῖο: Σουρμελή 2

'Αθήναι (109) — Τηλ. 88.39.953

* Ἐκδότης: τὸ Κ.Ι.Σ. ἐκπρωσσωπούμενον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Κ. 'Ιωσήφ Λόβιγγερ, ὁ ὁποῖος εἶναι καί ὑπεύθυνος συμφώνως τῷ νόμῳ (Σουρμελή 2 — 'Αθήναι).

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 2

* Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Νίκος Τσαπιδῆς, μέλος τῆς 'Ενώσεως Συντακτῶν Περιοδικοῦ Τύπου.

* Ὑπεύθυνος φωτασυνθέσεως: FOTOMCA Ε.Π.Ε. Σπ. Δοντά 10, 'Αθήναι.

* Τὰ ἐνυπόγραφα ἀρθρὰ δεσμεύουν μόνον τό συγγραφεὰ τους.

* Ἡ ἀναδημοσίευσις κειμένων εἶναι ἐλευθέρη, μέ τὴν προϋπόθεσι, ὅτι θὰ ἀναφέρεται ἡ πηγή: Περιοδικὸ «Χρονικὰ», Κεντρικοῦ 'Ισραηλικοῦ Συμβουλίου.

ΚΙ ΟΜΩΣ «ΔΗΛΩΝΟΥΝ» ΟΤΙ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΙΔΕΩΔΗ!

Τό μηνιαίο περιοδικό πολιτικής αξιολογίας «Δαυλός», που έχει σαν στόχο της εκδόσεώς του «Η κλασική Ελλάδα ιδανική αφετηρία για ένα ανώτερο μέλλον», δημοσιεύει πολλές φορές αιχμές κατά του 'Ιουδαϊσμού και των 'Εβραίων.

Στό φύλλο του 12 (Δεκέμβριος 1982) ο κ. 'Ηλ. Τσατσόμοιρος σέ άρθρο του με τίτλο «Γλαῦκ' 'Αθήναζε» για να στηρίξει τις όποιες απόψεις του (και μεταξύ αυτών και κατά του 'Ιουδαϊσμού) έβαζε στο στόμα του άειμνήστου όμοθρήσκου μας Μπαρούχ Σιμπή φράσεις κατά των 'Ελλήνων πού, όπως απέδειχθη, άνηκαν στο Συνοδικό της Ζ' Χριστιανικής Οικουμενικής Συνόδου, τό 787 μ.Χ.

■ Τό Κ.Ι.Σ. έστειλε στή διεύθυνσι του περιοδικού, στίς 30 - 12 - 1982, τήν παρακάτω έπιστολή:

«Σέ κάθε τεύχος του περιοδικού σας κάποιο ή άρκετά άπό τά δημοσιεύματά του δέν παραλείπουν νά κατηγορήσουν τούς 'Εβραίους ή τό 'Ιουδαϊκό Πνεύμα ότι δέηθεν ά-

περγάσθησαν ή εξακολουθοῦν νά άπεργάζονται δεινά κα-τά του 'Ελληνισμοῦ. Αὐτός ό στόχος του περιοδικού σας δέν μπορεί νά άφορά έμάς αλλά τούς άναγνώστες σας.

Στό τεύχος του Δεκεμβρίου 1982 ό συνεργάτης σας κ. 'Ηλ. Τσατσόμοιρος, για νά υποστηρίξη τίς άπόψεις του και για νά μπορέση νά χρησιμοποιήση «βαρύδουπο», όπως φαίνεται ότι θεωρεί τό άντιστηρικτό του συμπέρασμα «Τί νά πρωτοθαυμάση κανείς: τήν άμάθεια ή τήν θρασύτητα ενός τέτοιου κείμενου πού άπευθύνεται σέ 'Ελληνες», καταφεύγει στο κακοήθες τέχνασμα νά βάλη στό γραπτό του άείμνηστου όμοθρήσκου μας διακεκριμένου ιστορικού Μπ. Σιμπή πράγματα πού δέν γράφει αὐτός.

Σας στέλνουμε σέ φωτοτυπία τίς σελίδες 26 και 27 του βιβλίου του Μπ. Σιμπή «Οί 'Εβραίοι» («Δωδώνη», 1971) πού άναφέρει ό συνεργάτης σας για νά δέητε ότι δέν ύπάρχουν τά όσα του άποδίδει ό κ. Τσατσόμοιρος.

Πιστεύουμε ότι δέν θά θελήσετε νά άποκρύψετε τήν έπιστολή μας αὐτή για νά μπορέσουν οί άναγνώστες σας έλεύθερα νά κρίνουν. Τό 'Ελληνικό Πνεύμα, άλλωστε, πάντα πιστεψε και εξακολουθητικά μάχεται για τήν 'Ελευθερία του Λόγου».

■ Ο Διευθυντής του «Δαυλού» κ. Δ. Λάμπρου έστειλε στο Κ.Ι.Σ., στίς 20 - 1 - 1983, τήν παρακάτω άπάντησι:

«Άπαντώντας στήν ύπ' άριθ. πρωτ. 1096 επί άποδείξει έπιστολή σας, σας γνωρίζουμε, ότι στο άρθρο του κ. 'Ηλία Τσατσόμοιρου, στο όποιο συγκεκριμένα άναφέρεσθε, σημειώθηκε, συνεπεία τυπογραφικής άβλεψίας, πολλαπλό τεχνικό λάθος, ειδικά στίς παραπομπές του κειμένου και τίς αντίστοιχες ύποσημειώσεις (λάθος, πού δέν άφορά μόνο στήν παραπομπή και τήν ύποσημείωση τη σχετική μέ τό βιβλίο του Μπ. Σιμπή, αλλά και σέ άλλες).

Στό 14ο τεύχος (Φεβρουάριου) του «Δαυλού» θά ύπάρχη πλήρης άποκατάσταση του τυπογραφικού αὐτοῦ λάθους».

■ Πράγματι, στο φύλλο 14 (Φεβρουάριος 1983) δημοσιεύτηκε ή παρακάτω «έπανόρθωσις»:

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΛΑΘΩΝ

Στό άρθρο του κ. 'Ηλία Τσατσόμοιρου με τίτλο «Γλαῦκ' 'Αθήναζε», πού δημοσιεύθηκε στο 12ο τεύχος του «Δαυλού», μηνός Δεκεμβρίου 1982, και ειδικά στίς σελίδες 528, 529 και 530, σημειώθηκαν, λόγω τυπογραφικής άβλεψίας, πολλαπλά τεχνικά λάθη, σχετικά με τίς παραπομπές του κειμένου και τίς αντίστοιχες ύποσημειώσεις. Τά τυπογραφικά αὐτά λάθη πρέπει νά έπανορθωθοῦν ως εξής:

• ΣΕΛΙΣ 528

— 'Η ύποσημείωση ύπ' άριθ. 8:

'Αντί Πανσανίας, «Βοιωτικά», IX, 31, 6, ΝΑ ΓΙΝΗ:

8. Η. Τσατσόμοιρος, «Αἰγαίο Βουνό», σελ. 56.

• ΣΕΛΙΣ 529

— Στο κείμενο, άριστερή στήλη, στίχος 28, δεξιᾶ της λέξεως χρόνους, νά προστεθῇ ό αριθμός παραπομπής 9 και νά διαγραφῇ ό ίδιος αριθμός του στίχου 33.

— Στη βάση της ίδιας στήλης ή ύποσημείωση άριθ. 9: 'Αντί 9. Η. Τσατσόμοιρος κ.λπ., ΝΑ ΓΙΝΗ: 9. Μπ. Σιμπή, «Οί 'Εβραίοι», σελ. 117-123.

— 'Η ύποσημείωση άριθ. 10 της δεξιᾶς στήλης: 'Αντί 10. Μπ. Σιμπή, «Οί 'Εβραίοι», σελ. 26 και 27, ΝΑ ΓΙΝΗ:

10. Συνοδικό Ζ' Οικουμενικής Συνόδου, 787 μ.Χ.

• ΣΕΛΙΣ 530

— 'Η ύποσημείωση 11 διαγράφεται.

— Ο αριθμός 12 στη δεύτερη ύποσημείωση: 12. Μ. Χάιντεγκερ κ.λπ. νά διορθωθῇ σέ 11.

■ Όπως άντιλαμβάνεται ό κάθε καλόπιστος άναγνώστης μας ό «Δαυλός» έκανε τήν «έπανόρθωσι» όχι με «πλήρη άποκατάσταση», όπως υπεσχέθη ό Διευθυντής του, αλλά κατά τέτοιο τρόπο ώστε κανείς νά μήν καταλαβαίνει περί

τινος πρόκειται κι όποιος διαβάσει τό αρχικό άρθρο του κ. Τσατσόμοιρου νά... πείθεται ότι ό 'Εβραίος Μπ. Σιμπή κατηγορεῖ δέηθεν τούς 'Ελληνες.

'Ετσι, δυστυχώς, πολλές φορές γράφεται ή ιστορία...

Οι Έβραίοι στόν Κόσμο

Η ΜΕΛΟΥΣΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

«Η Πριγκίπισσα Νταϊάνα επισκέφθηκε τον Οίκο Ναϊτινγκάιηλ στο Νότιο Λονδίνο, όπου περνούν ευχάριστα την ημέρα τους οι ηλικιωμένοι Έβραίοι της αγγλικής πρωτεύουσας, οι οποίοι δέχονταν μία παρτίδα μπρίτζ για να υποδεχθούν τη μέλλουσα Βασίλισσα.»

ΕΣΣΔ: ΥΠΟ ΔΙΩΓΜΟ ΟΙ ΕΙΡΗΝΙΣΤΕΣ ΕΒΡΑΙΟΙ

Σέ άρθρο του περιοδικού «Επίκαιρα» (27.1.1983, αναδημοσίευση από το «Time») που αναφέρει ότι «η στάση του σοβιετικού καθεστώτος απέναντι στους αντιφρονούντες έγινε σκληρότερη» περιλαμβάνονται και τα παρακάτω:

«Σέ μεγάλο κίνουνο βρίσκονται τά μέλη τής μικρής αλλά δραστήριας μή αναγνωρισμένης εϋρηνευτικής οργάνωσης που ιδρύθηκε τόν περασμένο Ιούνιο μέ τήν επωνυμία «Ομάδα γιά τήν έμπιστοσύνη μεταξύ ΕΣΣΔ καί ΗΠΑ». Τά μέλη της καταδιώκονται από τήν Κά - Γκέ - Μπέ έπειδή ίδρυσαν εϋρηνευτική ομάδα έξω από τά πλαίσια τής επίσημης Σοβιετικής Εϋρηνευτικής Έπιτροπής. Πρός τό τέλος του χρόνου τό είδησεογραφικό πρακτορείο «Τάς» έξαπέλυσε δριμύτατη αντίσημητική επίθεση στους εϋρηνιστές, μερικοί από τους οποίους είναι Έβραίοι. Παρότι δέν υπάρχουν αποδείξεις ότι τά μέλη τής εϋρηνευτικής ομάδας έχουν φιλοϊσραηλινές τάσεις, τό Τάς ίσχυρίστηκε ότι «ένώ υποτίθεται ότι αγωνίζονται γιά τήν εϋρήνη, δηλώνουν ξεκάθαρα ότι λυποούνται πού δέν είχαν τήν εύκαιρία νά πάρουν μέρος

στή σφαγή πού έγινε από τους Σιωνιστές στόν κατεχόμενο Λίβανο». Τό γεγονός ότι ή εϋρηνευτική αυτή ομάδα χαρακτηρίζεται αντίσοβιετικός «Δούρειος Ίππος» πιθανόν νά προετοιμάζει τήν κοινή γνώμη γιά έπικείμενη δίκη των μελών τής ομάδας...»

Η ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ

ΛΟΝΔΙΝΟ: Σέ συζήτηση στρογγυλής τραπέζης μέ θέμα: «Ο Αντισημιτισμός σήμερα», ό Αρχιεραββίνος τής Άγγλίας δρ. Έμάνουελ Τζακόμποβιτς, τόνισε, ότι όπως δέν πρέπει κανένας νά υποτιμά τήν απειλή του Αντισημιτισμού, έτσι δέν πρέπει καί νά καταστήσουμε τόν Αντισημιτισμό τό *raison d'etre* τής ύπάρξεώς μας. «Οι Έβραίοι — έίπε — δέν πρέπει νά διασφαλίσουν τήν επιβίωσή τους μόνο σαν μέσο γιά τήν παρεμπόδιση τής καταστροφής τους, αλλά διότι έχουν κάτι θετικό νά συνεισφέρουν στήν ανθρωπότητα. Η άποφασιστικότητα γιά τήν επιβίωσή μας πρέπει, πρωτίστως, νά πηγάζει από τή θετική επίδραση τής παραδόσεώς μας, παρά από τήν αντίδραση γιά τό διωγμό».

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΓΓΛΩΝ, ΕΒΡΑΙΩΝ ΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑ, ΣΤΗ 40η ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ ΤΟΥ ΓΚΕΤΤΟ ΤΗΣ ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ

ΛΟΝΔΙΝΟ: Πολλά μέλη του «Μπόρντ έφ Ντέπιονιτς» (ΚΙΣ Άγγλίας) διακήρυξαν τήν πρόθεσή τους νά ταξιδέψουν στήν Πολωνία τόν προσεχή Μάιο γιά νά συμμετάσχουν στίς έκδηλώσεις γιά τήν 40η επέτειο τής εξέγερσης του γκέττο τής Βαρσοβίας.

Σύμφωνα μέ έκτιμήσεις τής Έπιτροπής Έξωτερικών Υποθέσεων του «Μπόρντ», ή Πολωνική κυβέρνηση σχεδιάζει νά τιμήσει τήν επέτειο μέ μεγαλοπρέπεια. Υπήρξαν, όμως, καί όρισμένοι ένδοιασμοί σέ ό,τι άφορά τή συμμετοχή τους σέ μία έκδήλωση πού ένδέχεται νά χρησιμοποιηθεί γιά προπαγανδιστικούς σκοπούς. Τελικά, υιοθετήθηκε ή ιδέα τής άποστολής μιας μεγάλης Άγγλοεβραϊκής άποστολής, υπό τήν προϋπόθεση ότι θά ένκριθεί καί ή συμμετοχή μιας Ισραηλινής άποστολής.

Ο κ. Μπέρναρ Γκόρ, μέλος του «Μπόρντ» καί έκπρσωπος τής Ένώσεως Ισραηλιτών Πολωνικής καταγωγής τόνισε ότι «ή Πολωνική κυβέρνηση ένδιαφέρεται γιά μία όσο τό δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή ατόμων από τά έξωτερικό, γιά λόγους καθαρά προπαγανδιστικούς. Θά πρέπει όμως, έίπε, νά αντιπαρέλθουμε αυτό τό στοιχείο, αποδεικνύοντας έτσι τή μεγάλη σημασία τής επέτειου γιά μάς τους Έβραίους». Ένα άλλο μέλος, ό κ. Χίλφγκοτ, παρητήρησε ότι είναι ύποχρέωση των Ισραηλιτών νά παραστούν στίς έκδηλώσεις, «τιμώντας έτσι ένα σπουδαίο έπεισόδιο τής Έβραϊκής Ιστορίας».

Ο ΜΙΤΤΕΡΑΝ ΣΤΟ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ «ΓΚΟΛΜΠΕΡΓΚ»

ΠΑΡΙΣΙ: Ο πρόεδρος τής Γαλλίας Φρ. Μιττεράν, συνοδευόμενος από τόν Ισραηλίτη ήθοποιό Ρότζερ Χανίν γευμάτισε πρόσφατα στο Έβραϊκό έστιατόριο «Γκόλμπεργκ». Ός γνωστόν τό έστιατόριο αυτό υπήρξε στόχος τρομοκρατικής επίθεσης τόν περασμένο Αύγουστο, όταν έξι άτομα σκοτώθηκαν καί πολλά άλλα τραυματίστηκαν.

ΚΑΣΣΕΡ ΤΡΟΦΗ ΣΕ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

ΠΑΡΙΣΙ: Ο Γάλλος ύπουργός Άμύνης, Σάρλ Έρνύ, ανακοίνωσε ότι οι Έβραίοι στρατιώτες θά έχουν τή δυνατότητα

νά προμηθεύονται Κασσέρ διατροφή. Τήν ανακοίνωση αυτή έκανε πρὸς τὸν Ἀρχираββίνο τῆς Γαλλίας Ρενέ Σιράτ, κατὰ τὴν ὁμιλία του σὲ πρόσφατο συνέδριο Ραββίνων καὶ θρησκευτικῶν λειτουργῶν.

Ὁ κ. Ἐρνὺ τόνισε ὅτι θὰ παρασχεθεῖ ἡ δυνατότητα σὲ ὅλους τοὺς Ἑβραίους πού ὑπηρετοῦν στὸ στρατό νὰ τηροῦν ἀνεμπόδιστα τὴ θρησκεία τους, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν διαιτητικῶν κανόνων.

ΝΕΟΝΑΖΙΣΤΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΕΙ ΤΙΣ ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΟΥ

ΦΡΑΓΚΦΟΥΡΤΗ: Ἀνεστάλῃ ἡ δίκη τοῦ ἡγετικοῦ Δυτικογερμανοῦ νεο - ναζὶ στελέχους, Μάνφρεντ Ρόντερ 53 ἐτῶν, πού κατηγορεῖται γιὰ ὑπόθαλψη μίσους κατὰ τῶν Ἑβραίων, μετὰ ἀπὸ δήλωση του ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὅτι, ἀναθεωρεῖ τὶς ἀποφείες πού εἶχε διατυπώσει στὸ ἀντισημιτικό φυλλάδιο «Τὸ ψέμα τοῦ Ἀουσβιτς», ὅπου ἀμφισβητοῦσε τὶς μαζικὲς ἐξοντώσεις Ἑβραίων ἀπὸ τοὺς ναζὶ.

Στὴ δήλωσή του ὁ Ρόντερ τόνισε ὅτι τώρα γνωρίζει «πὺς ἓνας μεγάλος ἀριθμός» Ἑβραίων σκοτώθηκαν στὸ Ἀουσβιτς ἀπλῶς καὶ μόνον ἐπειδὴ ἦσαν Ἑβραῖοι, καὶ ὅτι ἔλαβαν χώρα ἐκεῖ μαζικὲς δολοφονίες. Τόνισε δὲ ὅτι δέν πρόκειται νὰ συνεισφέρει ξανά σὲ ἐντυπα ὅπως «Τὸ ψέμα τοῦ Ἀουσβιτς».

Ἡ δήλωση τοῦ Ρόντερ προκάλεσε γενικὴ αἴσθηση στὸ δικαστήριο καὶ στοὺς φίλους του στὸ ἀκροατήριο. Κατόπιν αὐτοῦ ἡ ὑπόθεση τέθηκε στὸ ἀρχεῖο.

Η ΟΛΛΑΝΔΙΑ ΖΗΤΑΕΙ ΤΗ ΔΙΩΞΗ ΤΟΥ ΒΟΗΘΟΥ ΤΟΥ ΑΪΧΜΑΝ

ΑΜΣΤΕΡΔΑΜ: Ἡ Ὁλλανδικὴ κυβέρνησις ζήτησε ἀπὸ τὶς Αὐστριακὲς ἀρχὲς τὴν ποινικὴ δίωξη τοῦ Ἑρῖχ Ρατζάκοβιτς, 77 ἐτῶν, πρώην βοηθοῦ τοῦ Ἀδόλφου Αἰχμμαν, ὁ ὁποῖος διετέλεσε ἐπικεφαλὴς τοῦ «Κέντρου γιὰ τὴν Ἑβραϊκὴ Μετανάστευση» στὴν Ὁλλανδία, κατὰ τὴν περίοδο 1941 — 1942.

Ἐπὶ χρόνια ὑπῆρχαν πληροφορίες ὅτι ὁ Ρατζάκοβιτς ἦταν υπεύθυνος γιὰ τέσσερις ἀποστολὲς, μὲ 1.000 Ὁλλανδοὺς Ἑβραίους ἡ κάθε ἀποστολὴ, στὸ στρατόπεδο τοῦ θανάτου Ἀουσβιτς.

Τὸ διάβημα τῆς Ὁλλανδικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὴν Αὐστρία ἔγινε μετὰ τῆ μελετῇ νέων στοιχείων πού περιήλθαν στὴν κατοχὴ τῆς.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΣΥΝΔΙΚΑΤΩΝ

ΡΩΜΗ: Γιὰ πρώτη φορά στὰ χρονικὰ ἐκπρὸςωποι τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος τῆς Ρώμης συναντήθηκαν μὲ ἐκπρὸςώπους τῆς Ἰταλικῆς Γενικῆς Ἑργατικῆς Συνομοσπονδίας.

Ἡ συνάντησις προκλήθηκε στὴ μιά ἀντίδραση σάν νέα ἀντισιωνιστικὴ ἐκστρατεία τῆς ἀριστερᾶς, μετὰ τὶς σφαγὲς στὰ στρατόπεδα Σάμπρα καὶ Σατίλα στὴ Δυτικὴ Βηρυτὸ, πού ἐπανεφέρε στὸ προσκῆνιο τὸ μῖασμα τοῦ ἀντισημιτισμοῦ καὶ δημιούργησε μιά ἀτμόσφαιρα πρόσφορη γιὰ τὴν διεθνὴ τρομοκρατία.

Ὁ Ἀρχираββίνος τῆς Ρώμης Ἑλίο Τόαφ, ὑπενθύμισε τοὺς ἀδελφικούς δεσμούς πού ἀνέκαθεν ὑπῆρξαν ἀνάμεσα στὴν Ἰταλικὴ ἐργατικὴ τάξη καὶ τὴν Ἑβραϊκὴ μειονότητα, ἰδιαίτερα κατὰ τὴ διάρκειά τῆς Ναζιστικῆς κατοχῆς.

Ὁ κ. Λουτσιάνο Λάμμα, γενικός γραμματέας τῆς Συνομοσπονδίας τόνισε ὅτι θὰ ἦταν σφάλμα νὰ ζητηθεῖ ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους νὰ ἀποκηρύξουν τὶς προνομιοῦχες σχέσεις

τους μὲ τὸ Ἰσραήλ διότι, κατὰ τέτοιο θὰ σήμανε «τὴν ἀπάρνηση τῆς ἱστορίας, τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ λαοῦ τους».

Σημειώθηκε τέλος, ὅτι ὁ ἀγώνας κατὰ τῆς τρομοκρατίας, τοῦ φασισμοῦ καὶ τοῦ ἀντισημιτισμοῦ εἶναι ὑπόθεσις πού ἀφορᾷ καὶ τὶς δύο πλευρὲς καὶ ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἀγωνισθοῦν γιὰ τὴν παραγραφὴ ἀπὸ σχολικὰ βιβλία κειμένων πού προσφέρουν μιά παραμορφωμένη εἰκόνα τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ.

(«Jewish Chronicle», 26.1.1983)

Ο ΚΑΓΚΕΛΛΑΡΙΟΣ Χ. ΚΟΛ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ ΤΟΝ ΝΑΖΙΣΜΟ

BONNH: Ὁ διωγμὸς τῶν Ἑβραίων ὁδήγησε στὴ φρίκη μιᾶς ἐξοντωτικῆς πολιτικῆς. Τὸ πρόσωπο τῆς ἀνθρωπότητος μολύνθηκε στὸ ὄνομα τῆς Γερμανίας», διακήρυξε ὁ Καγκελλάριος τῆς Δυτικῆς Γερμανίας Δρ. Χέλμουτ Κόλ, σὲ μιά κατηγορηματικὴ δήλωση γιὰ τὴν καταδίκη τῶν Ναζιστικῶν θηριωδιῶν, μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς 50ῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς ἀνόδου τοῦ Χίτλερ στὴν ἐξουσία.

Στὴ δήλωσή του ὁ Καγκελλάριος Κόλ, πρόσθεσε: «Μᾶς λυπεῖ ἡ μνήμη τῶν θυμάτων, τῶν μαρτύρων καὶ τῶν πεσόντων τοῦ πολέμου... Ἡ ὁλοκληρωτικὴ πολιτικὴ πού ξεκίνησε τὸ 1933 ἔφερε μαζί της τὴν δημαγωγίαν καὶ τὴ βία, τὴ ψευδονομιμότητα καὶ τὸ διωγμὸ σὲ ἓνα σύστημα κτηνώδους καταπίεσεως.

» Ἡ ἐξάπλωσις τοῦ πολέμου σὲ ὅλη τὴν Εὐρώπῃ ὑπῆρξε μιά λογικὴ συνέπεια τῶν ἐξελίξεων τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, τοῦ διωγμοῦ τῶν ἀντιφρονούντων, τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς θρησκείας. Πρέπει νὰ διατηρήσῃ ζωντανὴ τὴ μνήμη τῶν αἰτιῶν, τῆς πορείας καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ ὀρθολογισμοῦ καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Κανένας δέν μπορεῖ νὰ ἀπελευθερωθεῖ τῆς εὐθύνης πού ἀπορρέει ἀπὸ τὶς καταστροφές τοῦ παρελθόντος.

» Τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἀνεκτικότητα καὶ τὸν σεβασμὸ τῶν συνανθρώπων μας πρέπει νὰ τὰ διαφυλάξουμε ὡς θεμελιώδεις ἀξίες τῆς κοινωνίας μας, τὶς ὁποῖες πρέπει νὰ υπερασπισθοῦμε μ' ὅλες τὶς δυνάμεις μας», τόνισε ὁ Καγκελλάριος Κόλ.

■ Ἐπιστήμονες ἀπὸ τὴ Γαλλία, τὴ Δυτικὴ Γερμανία, τὴ Βρετανία, τὴ Δανία, τὸ Ἰσραήλ καὶ ἄλλες χώρες συμμετείχαν σ' ἓνα συμπόσιο πού ἐξέτασε τὰ ἱστορικὰ γεγονότα πού ὁδήγησαν στὴν ἐγκαθίδρυση τοῦ Χιτλερικοῦ Τρίτου Ραῖχ. Τὸ συμπόσιο ἀσχολήθηκε ἐπίσης μὲ τὴν ὑποχρέωση τῆς διαφυλάξεως τῆς «συλλογικῆς μνήμης» τῶν Ναζιστικῶν ἐκτοπίσεων (καὶ ἐξοντώσεων) καὶ τῆς παρουσιάσεως τῆς ἐπιστημονικῆς ἀπαντήσεως πρὸς ὅλους ἐκείνους πού προσπαθοῦν νὰ ἀμφισβητήσουν τὴν ὑπαρξὴ τῶν στρατοπέδων συγκεντρώσεως καὶ τοὺς θαλάμους ἀερίων.

Τὰ πορίσματα τοῦ συμποσίου ἀναμένεται νὰ ἐκδοθοῦν ἐντὸς τῶν προσεχῶν μηνῶν.

(«Νιούς Σέρβις», 2.2.1983)

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΑΧΑΝ — ΤΙΜΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΡΑΗΛΙΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ: Ὁ πρώην ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, κ. Χένρυ Κίσσινγκερ ἐπαίνεσε τὸ Ἰσραήλ γιὰ τὴν πλήρη ἐξέταση τῶν συνθηκῶν τῶν σφαγῶν στὴ Σάμπρα καὶ τὴ Σατίλα.

Σὲ συνέντευξη πού παρεχώρησε σὲ γνωστὸ τηλεοπτικὸ δῦκτιο, ὁ Δρ. Κίσσινγκερ εἶπε: «Πιστεύω ὅτι ἀποτελεῖ μεγάλη τιμὴ γιὰ τὴν Ἰσραηλινὴ δημοκρατία πού ἀποδέχθηκε τὰ συμπεράσματα μιᾶς τόσο ὑψηλῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς. Πολὺ λίγες κυβερνήσεις σὲ ὅλο τὸν κόσμον θὰ μπο-

Στή «Μεσημβρινή»

Στήν έφημερίδα «Μεσημβρινή» τό Κ.Ι.Σ. απέστειλε τήν παρακάτω έπιστολή, πού υπογράφεται από τούς πρόεδρο καί γεν. γραμματέα κ.κ. Ίωσ. Λόβιγγερ καί Ραφ Σαρπεθάϊ:

«Ο συντάκτης τών «Κουκίδων», στίς 11.3.1983, γράφοντας γιά τίς συνθήκες κυκλοφορίας στήν Αθήνα, σημειώνει καί τά παρακάτω ανεπίτρεπτα:

«Αντίγραφο του «Εβραίου» του θεάτρου Σκιών, μέ τά πολλά «σπαστά» τμήματα τής φιγούρας, χωρίς, μάλιστα νά φωνάζουν καί τό γνωστό έκείνο «εϊ κουζούμ!», γιά νά καταλάβουμε ότι πρόκειται γιά μέλη τής Ισραηλινής παροικίας τής Αθήνας».

«Όπως αντίλαμβάνεσθε τό κείμενο αυτό δέν είναι χιουμοριστικό ή περιπαικτικό γιά νά θεωρηθεί έστω κατ' άνοχήν άνεκτό, αλλά καθαρά ύβριστικό κι άπαράδεκτο! Έκτός τών άλλων, θά έπρεπε νά γνωρίζε ά συντάκτης σας ότι οι Έλληνες πολίτες, Έβραίοι τό θρήσκευμα, είναι ισότιμοι πολίτες μέ όλους τούς άλλους καί δέν αποτελούν «παροικία».

Περιμένουμε, Κύριε Διευθυντά, τήν άμεση δημόσια διευκρίνησι τής θέσεως τής έφημερίδος σας πάνω στό συγκεκριμένο δημοσίευμα».

Στίς «Κουκίδες», τής 23.3.1983, δημοσιεύτηκε ή παρακάτω άπάντησις:

«Χιουμοριστικό - όπως υποθέτει ή έπιστολή του Κεντρικού Ισραηλτικού Συμβουλίου Συντονισμού καί Γνωματεύσεως πρός τήν «Μ» - καί όχι περιπαικτικό καί ποτέ ύβριστικό, ήταν τό κείμενο αυτής τής στήλης, γιά τούς κατ' όλα συμπαθείς καί άξιους σεβασμού συμπατριώτες μας έβραϊκού θρησκευματος. Ο συντάκτης του σημειώματος - άτυχου στήν άδολη

ρούσαν νά αποδεχθούν μία παρόμοια έρευνα γιά ένα τόσο ένοχλητικό έπεισόδιο».

■ Σέ άλλη έρώτηση, άναφορικά μέ τίς έπιπτώσεις τής έκθεσης πάνω στήν κυβέρνηση συνασπισμού του κ. Μπέγκιν, ο Δρ. Κίσιγγκερ άπάντησε: «Χωρίς άμφιβολία θά ύπάρξει μία περίοδος κρίσης. Θά ύπάρξουν σκληρές κοινοβουλευτικές συζητήσεις».

■ Έξάλλου, ο Άρχιραββίνος τής Αγγλίας σέρ Ίμμάνουελ Τζακόμποβιτς, τόνισε: «Κατά τούς τελευταίους μήνες, τό νά είναι ένας Έβραίος σήμαινε μεγάλο ψυχικό καί ήθικό άγχος. Τώρα αισθάνομαι ιδιαίτερη ύπερηφάνεια πού άνήκω σέ ένα λαό πού απέδειξε τήν άφοσίωσή του στή δικαιοσύνη καί τίς ήθικές άξίες, μοναδική περίπτωση άνάμεσα στό σύγχρονα έθνη ή ακόμη καί τήν ανθρώπινη ιστορία».

■ Επίσης ο πρόεδρος του ΚΙΣ Αγγλίας, Βουλευτής κ. Γκρέβιλ Τζάννερ, τόνισε: «Η ζωντάνεια καί ή δυναμικότης τής Ισραηλινής δημοκρατίας επέβαλλε τή σύσταση τής Ανακριτικής Έπιτροπής. Η άμεροληψία τών αποτελεσμάτων τής έρευνας μάς επιβάλλει νά αφήσουμε τήν Ισραηλινή δημοκρατία νά αποφασίσει μόνη γιά τήν έφαρμογή τής δικαιοσύνης».

(«Νιούς Σέρβις», 9.2.1983)

προέκταση τών παρομοιώσεων - όχι μόνο έκτιμā άπερίοριστα τούς Ισραηλίτες τής χώρας μας - ούτε καί γενικότερα έχει τίποτα μέ τούς Ισραηλινούς - αλλά καί στό συγκεκριμένο δημοσίευμα, μιλώντας γιά τίς συνθήκες κυκλοφορίας, ούτε κατά διάνοιαν ήθελε νά θίξει τούς Ισραηλινούς συμπολίτες μας, αλλά νά δώσει μία εικόνα (έπαναλαμβάνουμε άτυχη) τών τών πολών Αθηναίων, πού κυκλοφορούν στό δρόμο «σπαστά», σάν αντίγραφο του Έβραίου του θεάτρου Σκιών». (Η γνωστή αυτή φιγούρα, άκακα προβλήθηκε καί άκακα έχει γίνει δεκτή άπ' τό λαό μας στό θέατρα Σκιών - καί από τήν τηλεόραση - χρόνια τώρα, χωρίς νά ύπάρξει καμιά από πούθενά διαμαρτυρία ποτέ).

Τέλος, γιά τήν περικοπή τής έπιστολής του Ισραηλτικού Συμβουλίου, ότι «οι Έλληνες πολίτες, Έβραίοι τό θρήσκευμα, είναι ισότιμοι πολίτες μέ όλους τούς άλλους καί δέν αποτελούν παροικία» (ή χρησιμοποιηθείσα ίδια λέξη έμφιλοχώρησε στό κείμενο έκ παραδρομής), ή παρούσα στήλη προσυπογράφει.

Ποιός είναι δυνατόν νά διαφωνεί ποτέ μέ κάτι τέτοιο;».

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΡΤΙΝΗ

Μολυβένια κι ανθρώπινα

Στό μυθιστόρημα αυτό του λογοτέχνη τής Ρόδου κ. Γ. Μαρτίνη παρουσιάζεται μέ πολλή άνθρωπιά καί συγκίνηση τό δράμα τών Ισραηλινών τής Θεσσαλονίκης. Τό κεντρικό θέμα του βιβλίου (πού έχει παλιότερα δημοσιευθεί σέ συνέχειες στή Ροδίτικη έφημερίδα «Μάχη», μέ τόν τίτλο «Τό άστρο του Δαβίδ») είναι οι σχέσεις πού ύπήρχαν τότε μεταξύ Χριστιανών καί Έβραίων. Βιβλίο πού αποτελεί τεκμήριο μιάς έποχής καί μνημείο φιλίας.

Ο ΣΙΜΟΝ ΒΙΖΕΝΤΑΛ, ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΠΕΛ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Μιά ζωή αφιερωμένη στό κυνήγι τῶν Ναζί

50 χρόνια ακριβῶς μετά τήν ἀναρχίσηση τοῦ Χίτλερ στήν ἐξουσία καί ἐνῶ ἐκδόθηκε ὁ Κλάους Μπαρμπί, ἀρχηγός τῆς Γκεστάπο στή Λυών, ἀπό τίς βολιβιανές ἀρχές στή Γαλλία, ὅπου κατηγορεῖται γιά δεκάδες φόνους καί γιά βασανισμούς, κυκλοφοροῦν ἀκόμη ἐλεύθεροι ἀνάμεσά μας 30 χιλιάδες Ναζί ἐγκληματίες πολέμου. Αὐτό τουλάχιστον ὑποστηρίζει σέ συνέντευξη πού παραχώρησε στό ἀμερικανικό περιοδικό «Νιούσγουικ» ὁ Σίμον Βίζενταλ ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει τάξει σκοπό στή ζωή του — ἀπό τό 1946 ὅταν ἴδρυσε τό Κέντρο Ἑβραϊκῶν Ἀρχείων — τήν ἀνακάλυψη καί καταδίωξη τῶν Γερμανῶν ἐγκληματιῶν πολέμου καί ἔχει στό ἐνερρητικό του ἐπιτυχίες, ὅπως τήν ἐντόπιση τοῦ Ἄιχμαν, τοῦ Μένγκελε καί τοῦ Μπαρμπί.

Η συνέντευξη αὐτή δόθηκε ἀπό τό «Νιούσγουικ» στή δημοσιότητα σχεδόν ταυτόχρονα μέ τήν ἀναγγελία ἀπό τή νορβηγική ἐπιτροπή γιά τό Νόμπελ Εἰρήνης, ὅτι ὁ ἀκούρατος διώκτης τῶν Ναζί συγκαταλέγεται γιά πρώτη φορά στόν κατάλογο τῶν ὑποψηφίων γιά τό βραβεῖο Εἰρήνης πού θά ἀπονεμηθεῖ φέτος.

ΝΙΟΥΣΓΟΥΙΚ: Τί πραγματικά σημαίνει ἡ ἐπέτειος τῆς χιτλερικής ἀνάδου στήν ἐξουσία;

BIZENTAL: Ἐξετάζοντας τά τελευταῖα 50 χρόνια, βλέπουμε ὅτι ἀγαπήσαμε τόσο πολύ τήν πρόοδο καί τήν ἐξέλιξη τῆς ἐποχῆς μας, ὥστε ἀπλά δέν μπορέσαμε ποτέ νά πιστέψουμε ὅτι ἕνας ἄνθρωπος μέ τέτοιες ἰδέες θά μπορούσε νά ἔχει ὅποιαδήποτε ἐπιτυχία. Ὁ κίνδυνος δέν ἔγινε ἀντίληπτός παρά ὅταν ἦταν ἤδη πολύ ἀργά.

ΝΙΟΥΣΓΟΥΙΚ: Θά μπορούσε νά ξανασυμβεῖ;

BIZENTAL: Ναί. Ἄν ἦταν δυνατό νά συμβεῖ σέ ἕνα ξυπνο καί μορφωμένο λαό ὅπως τόν Γερμανικό, τότε εἶναι πιθανό νά συμβεῖ ὅπουδήποτε στό κόσμο.

ΝΙΟΥΣΓΟΥΙΚ: Πόσους παλιούς ναζίστες κυνηγάτε ἀκόμα;

BIZENTAL: Γύρω στούς 30.000, ἀν καί πρέπει νά ὑπάρχουν συνολικά περίπου 150.000 σ' ὁλόκληρο τό κόσμο πού νά ἦταν ἀναμεμιγμένοι σέ ἐγκλήματα πολέμου.

ΝΙΟΥΣΓΟΥΙΚ: Πόσοι πρῶην ναζίστες ἔχουν δικαστεῖ;

BIZENTAL: Μερικές χιλιάδες στήν Εὐρώπη καί τήν Ἀμερική, ἀλλά μόνο τό 60 τοῖς ἑκατό ἔχει καταδικαστεῖ. Αὐτή τή στιγμή, στήν Ἀμερική ἐκρεμοῦν 300 ὑποθέσεις πού σχετίζονται μέ συνεργάτες τῶν Ναζί ἀπό τίς Βαλτικές χώρες καί τήν Ρωσία, στούς ὁποίους εἶχε ἐπιτραπεί νά μεταναστεύσουν στίς Ἠνωμένες Πολιτείες.

ΝΙΟΥΣΓΟΥΙΚ: Σέ πῶς σημείο ἔχει φθάσει ἡ ἔρευνά σας γιά τόν Ἄρ. Γιόζεφ Μένγκελε ὁ ὁποῖος ἔκανε ἱατρικά πειράματα στούς κρατούμενους τοῦ Ἀουσβιτς;

BIZENTAL: Περσι ἀνακάλυψαμε ὅτι ζεῖ σέ μία πόλη Μενονιῶν στα σύνορα τῆς Βολιβίας μέ τήν Παραγουάη. Γιά τούς ἀνθρώπους τῆς περιοχῆς εἶναι ἕνας πρόσφυγας καί δέ βιάζονται νά τόν παραδώσουν στήν ἀστυνομία. Οἱ Μενονιῶντες πιστεύουν στήν μεταθανάτια δικαιοσύνη.

Κλάους Μπαρμπί: Ἄργησε, ἀλλά ἦρθε ἡ ὥρα νά λογοδοτήσει.

ΝΙΟΥΣΓΟΥΙΚ: Ὑπάρχουν καί ἐκεῖνοι πού ὑποστηρίζουν ὅτι ὁ κόσμος ἔχει πάρα πολλά νέα προβλήματα, ὥστε νά ἀνησυχεῖ γιά τούς παλιούς ναζίστες. Γιατί συνεχίζετε τό κυνήγι;

BIZENTAL: Τό πρόβλημα δέν ἐγκτεται στή ζωή ἢ τό θάνατο τοῦ Μένγκελε. Αὐτό πού ἔχει σημασία εἶναι τό γεγονός ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι μάρτυρας τῆς ἀλήθειας. Τό ἱστορικό μάθημα πού παίρνουμε στή διάρκεια τῆς δίκης εἶναι πῶς οὐσιαστικό ἀπό τό ἀποτέλεσμα.

ΝΙΟΥΣΓΟΥΙΚ: Αὐτό πού κάνετε ἔχει σάν κίνητρο τό μίσος;

BIZENTAL: ΟΧΙ. Ἄν ὠθοῦσε τό μίσος, θά ἐπέμενα στή συλλογική ἐνοχή. Θά εἶχα κατηγορήσει ἀθώους στή διάρκεια τῶν τελευταίων 38 χρόνων.

ΝΙΟΥΣΓΟΥΙΚ: Ποιά εἶναι ἡ ἀντίδρασή σας στήν κατηγορία ὅτι οἱ Ἑβραῖοι τοῦ Ἰσραήλ ἐπαναλαμβάνουν στό Λίβανο αὐτό πού ἔγινε σέ βάρος τους στό Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο;

BIZENTAL: Οἱ Ἑβραῖοι εἶναι ἐνοχοί ὡς ἕνα βαθμό. Ἀλλά δέν μπορούμε νά χαρακτηρίσουμε τά γεγονότα τοῦ Λιβάνου σάν «ὁλοκαύτωμα». Πῶς μπορεί νά εἶναι ὁλοκαύτωμα ὅταν 1.000 μαχητές τῆς ΟΑΠ ἐγκατέλειψαν τήν Βηρυτό; Δέν πυροβολήθηκε κανένας πού εἶχε σηκώσει τά χέρια του παραδίνοντας τά ὅπλα του.

ΝΙΟΥΣΓΟΥΙΚ: Τί ἐνίσχυση δέχετε γιά τό ἔργο σας;

BIZENTAL: Τώρα δεχόμαστε περισσότερη ἐνίσχυση ἀπό κάθε ἄλλη περίοδο. Εἶμαι ἡ κακή συνείδηση ὅχι μόνο τῶν Ναζί ἀλλά καί τῶν Ἑβραίων πού παρέμειναν σιωπηλοὶ τά τελευταῖα 20 χρόνια.

ΝΙΟΥΣΓΟΥΙΚ: Τούς τελευταίους μήνες τό σπῆτι σας δέχθηκε πολλές βομβιστικές ἐπιθέσεις. Τό γεγονός αὐτό πῶς ἐπηρεάζει ἐσᾶς καί τό ἔργο σας;

BIZENTAL: Οἱ ἄνθρωποι πού τοποθέτησαν τίς βόμβες ἔχουν συλληφθεῖ. Ἦταν ὄλοι νεοναζίστες. Οἱ ἐπιθέσεις τους δε θά ἐπηρεάσουν καμιά πτυχή τοῦ ἔργου μου.

ΝΙΟΥΣΓΟΥΙΚ: Τί ἐλπίζετε νά ἀποδείξετε μέσω τοῦ ἔργου σας;

BIZENTAL: Δέ θέλω νά ἀποδείξω τίποτα. Θέλω ἀπλῶς νά προειδοποιήσω. Θέλω νά προειδοποιήσω τούς ἐγκληματίες τοῦ αὐριῶν ἢ ὁποῖοι πιθανόν νά γεννιοῦνται σήμερα. Τῶ γιγνόνος ὅτι καί ποῖος, ὁ ὁποῖος ζεῖ μέ ψεύτικο ὄνομα 3.000 μίλια ἀπό τόν τόπο τοῦ ἐγκλήματος 35 ἢ 40 χρόνια μετά τό ἐγκλημα, ἀλλά μπορεί νά συλληφθεῖ καί νά καταδικαστεῖ, εἶναι μία προειδοποίηση. Οὔτε ὁ χρόνος οὔτε ἡ ἀπόσταση μπορεῖ νά προστατεύσει κάποιον ἀπό τή δικαιοσύνη.

(Ἀπό τήν «Μεσημβρινή», 7/2/1983)

עץ חיים היא

Δένδρον ζωῆς εἶναι ἡ Τορά...
(Παροιμ. 3:18)